

i Världen

SVENSKAR

NUMMER 3 2006 • MEDLEMSTIDNING FÖR SVENSKAR I VÄRLDEN • PRIS 45 KRONOR WWW.SVIV.SE

Percy Barnevik åter i rampljuset Hjälper kvinnor i Indien

TEMA UTBILDNING:

**Mitt liv som
global nomad**

Swartztynt
elegant
I Wien

Vår VD har bestämt att du får den här boken utan kostnad om du blir kund hos oss.

Det gillar inte jag.

”Hej, jag heter Peter Malmqvist och är analyschef på Nordnet. Tillsammans med några andra aktierävar har jag skrivit en bok om hur du kan bli en börsvinnare på Internet. Boken är lättläst och ger dig tips och vägledning i hur du kan utnyttja Internet som informationskälla och verktyg för att placera i aktier och fonder. Du får även lära dig hur du bedömer ekonomisk information och företagsrapporter. Och mycket, mycket annat matnyttigt.

Som du förstår har det tagit ganska lång tid att skriva den här boken. Den borde vara dyr.*”

Nordnet ger dig Nordens mest kompletta internetjänst. Vi erbjuder aktiehandel på sju olika marknader och fler än 800 fonder, till priser och villkor som nästan är omöjliga att matcha.

NORDNET

AKTIER, FONDER OCH PENSIONER PÅ INTERNET

*Boken är värd 295 kr. Vårt villkor för att du ska få den är att du blir kund och sätter in eller för över minst 10.000 kronor i kontanter eller värdepapper, eller börjar månadsspara minst 200 kronor. Erbjudandet gäller så långt lagret räcker.

Handel med finansiella instrument innebär alltid ett risktagande. Dina investerade pengar kan såväl öka som minska i värde och det finns inga garantier för att du får tillbaka det investerade kapitalet.

Innehåll

Generalsekreteraren

Om SVIVs konferenser

5

Årsmöte

Efterlyses: ett närmande
Sverige – utlandssvenskarna

10

Indien

– möjligheternas land

12

Percy Barnevik

bistår indiska kvinnor

14

Östeuropa- korrespondenten Richard Swartz

intervjuad av världsreportern
Staffan Heimerson

16

TEMA UTBILDNING s 23-28

- Lär svenska i Uppsala och Jokkmokk
- Utlandssvenska barn får statsstöd
- Mlitt liv som global nomad

Göteborg i Shanghai 29

10

12

14

23

SVIVs kolumnister

Gustafsson
svarar

9

Gunne om
skatter

27

Torstendahl om
ändrade lagar

37

SVENSKAR

i Världen

TIDNINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN

Ansvärgivare: Örjan Berner
Redaktör: Axel Odelberg
(axel.odelberg@bredband.net)
Grafisk form: Maria Johansson
Annonser: UH Marketing AB,
Urban Hedborg, Box 128, 183 22 Täby
Telefon: 08-732 48 50. Fax: 08-732 69 46
E-post: urban@uhmarketing.se.
Webbplats: www.uhmarketing.se
Prenumeration: 4 nr/år kostar 500 kronor
Tryck: Abrahamsons Tryckeri, Karlskrona

FÖRENINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN

Generalsekreterare: Örjan Berner
Styrelse: Ulf Dinkelspiel,
ordf. Gunnila Masreliez-Steen,
v ordf. Jerry Bergström, Örjan Berner,
Mariana Burenstam Linder, Michael Daun,
Jan Herin, Bo Hjelt, Jonas af Jochnick,
Jonas Tallroth, Susanna Persson, Björn Ström.

Medlemsavgifter (inkl tidningen): 500 kronor
Makar 600 kronor. Ungdom 250 kronor

ADRESS

Box 5501, 114 85 Stockholm
Besöksadress: Näringslivets Hus,

Storgatan 19, Stockholm
Telefon: 08-783 81 81 Telefax: 08-660 52 64
E-post: svenskar.i.varlden@sviv.se
Webbplats: www.sviv.se

Nu kan du alltid läsa det senaste numret av
tidskriften på vår hemsida. Välj "Tidskrift" un-
der "Om Sviv" i navigeringen. Prenumeranter
och medlemmar får tillgång till det senaste
numret genom att använda den unika koden.
Lösenord: "SWE"
Postgiro: 504-1. Bankgiro: 732-0542

Föreningens flaggsymbol: Carl Fredrik Reuterswärd

Omslagsfoto: Axel Odelberg

Situation **Du har det bra**

Önskemål **Det ska dina barn också ha**

Lösning **Arvsplanering**

Med rätt arvsplanering kan du försäkra dig om att dina närmaste får största möjliga glädje av den förmögenhet du lämnar efter dig. Men att hitta den bästa lösningen kräver kunskap, i synnerhet när du flyttar till ett annat land.

På Danske Bank International hjälper vi dig att få överblick över dina möjligheter och konsekvenserna av dina val.

Läs mer på www.danskebank.lu eller kontakta oss.

Danske Bank International
2, rue du Fossé
P.O. Box 173
L-2011 Luxembourg
Tel. +352 46 12 751

Danske Bank

ÖRJAN BERNER

Två konferenser och deras uppföljning

F SVIVs båda konferenser den 16 och 17 augusti blev stora framgångar och fick stor uppmärksamhet i medierna. "Svenskarna i Världen – utmaningar, problem, möjligheter" samlade bortåt 130 åhörare. Förmiddagen ägnades åt privatekonomiska frågor med de bästa experterna på skatter, pensioner, försäkringar och familjerätt.

SVIV har traditionellt gett information och råd i dessa frågor. Vi kommer nu att utöka denna service på två sätt. Dels avser vi att **arrangera mindre seminarier i Stockholm om skatter, pensioner, försäkringar och familjerätt**. Dels kommer vi **starta ett Forum om privatekonomi**. Där skall ges information och råd om pensioner, försäkringar, fonder, skatter och familjerätt och även diskuteras allmänna frågor om ut- och hemflyttning.

Under eftermiddagen samtalade fem SVIV-ombud om gemensamma problem och om ombudens roll. Ett första beslut är att ombuden döps om till **SVIVs representanter!** Vidare rekommenderar vi att på större orter dessa samlar en lokal kommitté där olika åldrar, yrken, intresseinriktningar finns representerade. Bl.a. vill vi gärna att dessa grupper diskuterar tanken på ett **"utlandssvenskarnas parlament"**. Denna idé har fått visst stöd men vi behöver mycket mer för att våga söka realisera detta ambitiösa projekt (se härom i särskild ruta).

Fyra politiker om utlandssvenskarnas roll och problem

Vi hade inbjudit fyra framstående politiker, Urban Ahlin, socialdemokraterna, ordförande utrikesutskottet i riksdagen och nybliven medlem av SVIVs styrelse, Gunilla Carlsson, ansvarig för utrikespolitik, moderaterna, Cecilia Wikström, Folkpartiet, Maria Larsson, Kristdemokraterna.

Alla betygade sitt intresse för utlandssvenskarna och deras viktiga roll och när jag frågade om **de kunde tänka sig att ställa upp som utlandssvenskarnas talespersoner i riksdagen**

blev svaret positivt! De var även positiva till bättre villkor för brevöstning, de höll beredskap att titta på röstning via Internet och de ville införa bättre villkor för att återfå svenskt, förlorat medborgarskap.

Avskaffad förmögenhetsskatt fick ja från oppositionen medan socialdemokraterna sa nej. Alla sa ja med olika nyanser till att kris/katastrofhjälp skall gälla alla svenska medborgare ej blott de bosatta i Sverige. Allt i allt var det ett bra sätt att få viktiga politiker att uppmärksamma konkreta frågor som gäller utlands-svenskar.

Indienkonferensen och en uppföljning

Indienkonferensen fick god anslutning (vi tvingades säga nej när antalet anmälda hade gått upp över 220) och de närvarande fick valuta genom utmärkta föredrag och diskussioner. Media koncentrerade sig på Percy Barneviks livfulla presentation men här fanns mycket annat till nytta för Indienintresserade.

Middagen för 170 personer i Bicky Chakrabortys hotell Elite Palace blev välsmakande och kulturellt högtstående med indisk mat, dans och musik. Kombinationen, att visa hur svenskar utomlands når framgång och samtidigt ge information om hur man bäst tar sig fram med kommersiella eller andra satsningar på nya exotiska marknader, har väckt stort intresse. **Vi kommer att ha en liknande konferens nästa år i augusti med nytt spännande innehåll.**

Hemsidan – snart 10 000!

När detta publiceras hoppas jag att vi **nått 10 000 användare på hemsidan**. Nu börjar vi närma oss 9000. Om ni som läser detta går in och registrerar er samt meddelar era vänner hur nyttig och intressant denna webbplats kan vara, så är vi snart förbi denna milstolpe.

Förutom alla intressanta diskussioner på vårt Forum, stations-

Hitta hem... i det bredaste utbudet
av lediga bostäder i Sverige och utomlands. **bo.vision.se**

10 år på nätet

<< rapporterna för olika länder som finns under länderflikarna, vårt nya Forum för Privatekonomi, kontaktmöjligheter, tips av alla de slag vill jag nämna också våra annonsörers utbud – här finns t.ex. en ny tjänst (med rabatt för SVIV-medlemmar) där man via Genline kan släkttforska och undersöka sitt stamträd snabbt och effektivt!

Ni som är verksamma ute i världen – **varför ej annonsera om er verksamhet på vår hemsida eller tipsa vänner om denna möjlighet.** Inom kort kommer ett särskilt nyhetsbrev om det samarbete vi skapat med Svenska Handelskammaren i Paris där våra hemsidor kopplas till varandra. Var och en behåller förstas sin egen identitet men båda tjänar på att få ökad trafik. **A Win-Win situation, som borde vara intressant för många handelskammare, klubbar och föreningar.**

Förhandlingar med regeringen

Tillsammans med företrädare för Ericsson och SAS besökte jag häromdagen statssekreteraren i Finansdepartementet för att plädera för rimligare regler för de utsända från svenska företag, särskilt när det gäller arbetsgivaravgifter mm. Tyvärr bet våra argument inte särskilt väl. Finansdepartementet verkar tycka att det är bättre med likformighet än med rimlighet i skattereglerna. Här verkar också finnas kvar en gammal attityd till utlandssvenskar. Att svenska staten skulle tjäna på att företagen betalade svenska arbetsgivaravgifter enligt rimliga regler ansågs heller ej relevant. Då blir följden att de större företagen kommer att sköta saken med utländska alternativ som blir billigare men krångligare. Vi får se om det blir en annan attityd hos de styrande efter den 17 september. ■

Bjurfors Rivieran

Från Menton till S:t Tropez.

Med Bjurfors Rivieran har du tillgång till svensk fastighetsmäklare på plats, som erfaret lotsar dig igenom den franska köp-processen.

Bienvenue!

FASTIGHETSMÄKLARE HARALD STARKE
TEL I FRANKRIKE +33 676 08 13 84
TEL I SVERIGE 08-728 22 00
E-POST harald.starke@bjurfors.se

BJURFORS
Engagemang i minsta detalj

www.bjurfors.se

Green Hotel
– I TÄLLBERG MED MILSVID
UTSIKT ÖVER SILJAN
Mötesplatsen för den som vill ha allt ordnat för sig vid födelsedag, bröllop, släkträff...
Välkommen!
0247-502 50 www.greenhotel.se

International School of Helsingborg

Västra Allén 7, 254 51 Helsingborg

International:

✓ Approach ✓ Programme ✓ Students ✓ Teachers ✓ Future

International Baccalaureate Programme:

Pre School • Kindergården • Primary Years Programme (grade 1–5)
• Middle Years Programme Including Year 10 (equivalent to Pre-IB/Pre-DP)
• IB Diploma Programme grade 11–12 • No fees

For further information, contact the Principal, Mr Anders Nilsson

Tel +46-42-105705 Fax +46-42-134 190

E-mail anders.nilsson@helsingborg.se

web site www.is-hbg.se

Nu även i Asien,
Australien och
Afrika!

svt.se/europa

Du behöver inte missa dina svenska favoritprogram bara för att du är utomlands!

Du kan se dem samtidigt som dina vänner i Sverige, var du än bor i Europa, Asien, Australien och Afrika – om du abonnerar på Sveriges Televisions utlandskanal **SVTEUROPA**. Och inte ens när du reser i dessa världsdelar behöver du vara utan svensk tv – förutsatt att ditt hotell abonnerar på **SVTEUROPA**.

SVTEUROPA direktsänder svenskproducerade program från **SVT1** och **SVT2** samt temakanalerna **SVT24** och **Kunskapskanalen** via satellit. Dygnet runt, året om. Du får nyheter och fakta. Musik, sport och natur. Barn- och nöjesprogram. Drama, debatter och kultur. Dessutom två radiokanaler **Radio Sweden** och **P4**, utbildningsprogram från **UR** samt **SVT Text**:s alla text-tv-sidor inkl Stockholmsbörsen.

För närmare information och abonnemang kontakta **SVTEUROPA**:s kundtjänst:

ConNova TVX AB tel: +46 (0)141-20 39 10 fax: +46 (0)141-20 39 11 e-post: info.tvx@connova.se

Vision och tradition

Att bli kund i Banque Carnegie är att välja en exklusiv, oberoende privatbank med få kunder per portföljförvaltare.

Banque Carnegie kombinerar den lilla bankens närhet till kunden och de korta beslutsvägarna med Carnegiegruppens stora resurser vad gäller analys och värdepappershandel, främst på de nordiska marknaderna.

Besök gärna vår hemsida www.carnegie.lu och informera Dig om Banque Carnegie's E-banking. Vi erbjuder också private bankingtjänster från Carnegies kontor i London (+44 207 216 40 22) och i Genève (+41 22 819 17 01).

Kontakta Claes-Johan Geijer, VD, eller Anders Lindbergh, Head of Sales (+352 40 40 30 274), så berättar vi mera.

BANQUE CARNEGIE LUXEMBOURG S.A.

5, PLACE DE LA GARE
PO BOX 1141 L-1011 LUXEMBOURG
TEL+352 40 40 30 1
www.carnegie.lu

BANQUE
CARNEGIE
LUXEMBOURG

*Det är en fråga
om förtroende och
kompetens*

Bo bra i utlandet, låna bäst i Sverige

Du som har hus både i Sverige och utomlands behöver en bank som kan erbjuda globala finansieringslösningar. SEB har lång erfarenhet av att hjälpa utlandssvenskar.

Nu har vi nya och förmånliga finansieringserbjudanden för dig. Våra specialister hjälper dig att finna den bästa lösningen – snabbt och enkelt.

Behöver du snabb finansiering?

Då kan Enkla lånet vara ett intressant alternativ. Vi erbjuder låga räntenivåer – till både gamla och nya låntagare.

Vill du veta mer?

Välkommen att ringa **+46 8 763 64 67** eller e-posta **nonresidentprivates@seb.se**. Besök oss gärna på **www.sebgroup.com**

**Blir du inte nöjd med vår
finansieringslösning får
du 500 kr för besväret.**

S|E|B

FRÅGOR & SVAR

KERSTIN GUSTAFSSON

FÖRLOSSNING I SVERIGE

Jag är bosatt och arbetar i Tyskland sedan många år tillbaka. Av olika skäl kommer min hustru och jag att vistas i Sverige under hösten och ämnar återvända till Tyskland senare under året. Vi väntar nu barn och förlossning är planerad till mitten av december. Min fråga är om förlossningen kan ske i Sverige och i så fall vilka regler gäller för patientavgifter?

När det gäller personer från EU/EES-länderna kan en kvinna som uppvisar EU-kortet eller provisoriskt intyg om innehav EU-kort ha rätt till all vård som blir nödvändig p g a graviditet. Detta inkluderar också förlossning i normal tid förutsatt att avsikten med vistelsen här inte är att söka förlossningsvård. Patientavgiften blir densamma som för en person bosatt i Sverige. Resterande kostnad debiteras motsvarande försäkringsorgan i Tyskland.

Härnedan återges ett citat ur **Sveriges Kommuner och Landstings nya handbok 2006 om vård av personer från andra länder:**

Försäkrade i andra EU-länder har vid tillfällig vistelse här rätt till nödvändig vård (akut vård har ersätts av nödvändig vård). Denna rätt innebär att de försäkrade under trygga medicinska omständigheter ska kunna vistas här den tid de har planerat. De ska inte behöva avbryta en planerad vistelse och återvända till sitt hemland p g a medicinska skäl. Med nödvändig vård avses också vård som orsakas av kronisk sjukdom. Det inkluderar även provtagningar, medicinska kontroller, förebyggande mödra- och barnvård samt förlossning.

Om värden kan vänta tills patienten kommer tillbaka till sitt hemland betraktas den inte som nödvändig. En besökare som tänker vistas här i t ex fem månader kan ha rätt till mer vård än en person som planerar

att bara stanna några dagar. Det är behandlande läkare som i det enskilda fallet avgör vad som ska anses vara nödvändig vård. Rätten till nödvändig vård ger inte möjligheter till vård om syftet med resan till Sverige är att söka vård.

Handboken informerar om de regler som gäller för att landstingen ska få ersättning för sin vård av EU/EES- och konventionspatienter, svenskar bosatta utomlands, övriga utländska medborgare och asylsökande. Avsikten med handboken att vara ett stöd åt den personal som arbetar med bl a patientavgifter och fakturering men den är också ett utmärkt redskap för svenskar som flyttar över gränserna eller personer som arbetar med utlandspersonal.

Handboken finns som pdf-fil på Sveriges kommuner och Landstings hemsida www.sk.l.se. Klicka på publikationer i vänster fält. I rubriken fritext på vänster sida, skriver man "Vård av personer från andra länder". PDF-filen är på 53 sidor och i vissa delar utformad på olika språk inom EU-området.

PENSION I SINGAPORE

Jag har med intresse läst din bok för återflyttning till Sverige och undrar om Sverige har en konvention med Singapore och Sydafrika så att jag kan tillgodoräkna mig intjänad pension i dessa länder när jag återflyttat till Sverige.

Tyvärr måste jag göra dig besviken. Sverige har inga sociala konventioner med dessa länder. Sverige har ett fåtal konventioner sedan EU-reglerna trädde i kraft. Australien, Argentina, Israel, Quebec, USA (pensioner). Om du intjänat pension i Sydafrika eller Singapore bör du genom kontakt med dina arbetsgivare undersöka möjligheterna att ändå få ut pensionen.

PENSION INOM EU

Jag har tidigare bott och arbetat i Frankrike i ca 11 år. Bor och arbetar nu i Spanien sedan 7 år. Hur blir det då jag går i pension, vilket lands system gäller och hur beräknas pensionen i så fall. Jag kommer kanske inte att uppfylla något lands krav på "minimitid" m m. Jag vet ännu inte vilket land jag bosätter mig i som pensionär.

Enligt EU-reglerna har du rätt att tillgodogöra dig intjänad pension från samtliga EU-länder för den tid du arbetat i dessa länder oavsett karenstid (intjänandetid). Om du är bosatt utomlands inom EU/EES-området eller i ett konventionsland och närmar dig pensionsåldern (i Sverige tidigast 61 år) ansöker du om pension hos bosättningslandets pensionsorgan. När det gäller EU/EES-land fyller det lokala pensionsorganet i en blankett som heter E202, som skickas till den svenska försäkringskassan och även till andra EU/EES-länder där du intjänat pension. Eftersom det i vissa länder kan vara en långsam procedur, rekommenderar jag dig att vara ute i mycket god tid, minst 1 år. Efter beslut i respektive land utbetalas pensionen direkt till dig. ■

Kerstin Gustafsson är Svenskar i Världens expert och rådgivare i juridiska, ekonomiska och praktiska frågor som kan uppstå i samband med ut- och återflyttning till Sverige.

Du är välkommen att sända in dina frågor. Vi kan inte garantera svar, men lovar att ta upp så många frågor som möjligt. Observera att svaren på de frågor som kommer in till kansliet endast kan bli generella. Vid osäkerhet om vad som gäller i den egna situationen, återkom med privata frågor till Kerstin, kontakta jurist eller annan sakkunnig i Sverige eller utomlands.

Adressen till frågespalten är:
Svenskar i Världen, Frågor&Svar, Box 5501,
114 85 Stockholm eller
Kerstin Gustafsson, Utlandsbosättning AB
Tel +46 8 665 49 00. E-post kerstin@utlbos.se

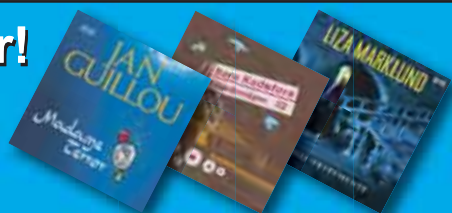
Ladda ner ljudböcker var du än är!

Mer än 150 svenska titlar på MP3 el. AAC

Betala med kort - ladda ner direkt

Starta på www.ljudboken.se

 Ljudboken.se

Årsmötet 2006

Sverige och utlandsvenskarna måste närma sig varandra

– Jag vill se ett närmande mellan utlandssvenskarna och Sverige, sa SVIVs generalsekreterare Örjan Berner då han öppnade konferensen "Svenskar i världen – utmaningar problem och möjligheter" i samband med SVIVs årsmöte i Almegasalen på Blasieholmen i Stockholm den 16 augusti.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBERG

Konferensen, som arrangerades av SVIV och SWEA i samarbete, inleddes med en paneldiskussion på temat "Är det dags för ett utlandssvenskarnas parlament?" I panelen satt bland andra SVIV- och SWEA-representanterna Claes Anckarcrona, Schweiz, Suzanne Bolinder, England, Tommy Erixon Mauritius.

Generalsekreterare Örjan Berner inledde med att berätta om det parlament för utlandsfinländare som inrättades i Finland 1997 och samlar ett par hundra representanter för alla utlandsfinländska organisationer. Parlamentet samlas vartannat eller vart tredje år och besöks av presidenten och statsministern vilket visar vilken tyngd det har. Kommittéer lägger fram olika förslag som sedan skickas till berörda departement. Det kan gälla skatter, medborgarskap, rösträtt och andra frågor som är betydelsefulla för utlandsboende. Parlamentet för fin-

SVIVs generalsekreterare Örjan Berner hälsade konferensdeltagarna välkomna.

ländare i utlandet har 10-15 heltidsanställda och får statsbidrag.

– FRÅGAN ÄR OM INTRESSE FINNS från svenskar i utlandet för en motsvarande svensk inrättning. SVIV har frågat utlandssvenska föreningar och klubbar om ett utlandssvenskarnas parlament vore en bra idé och väntar nu på svar. Får vi inget gensvar lägger vi ned tanken, förklarade Örjan Berner.

– Ett utlandssvenskarnas parlament vore en oerhört intressant konstruktion,

sa Claes Anckarcrona, som påpekade att utlandssvenskarnas intressen och önskemål varierar kraftigt med plats och sysselsättning. Han gav också exempel på olika punkter där svenska myndigheter är tröga med anpassningen till det växande antalet svenskar som bor utomlands.

– Hanteringen av pensionerna irriterar, fyrställiga postkoder kan inte hanteras och det går inte att ringa 020-numer från utlandet etcetera.

Suzanne Bolinder uttryckte sig försik-

tigt positivt om tanken på ett utlandssvenskarnas parlament men föreslog att man skulle starta på en något mindre ambitiös nivå.

– Det vore kanske bra med ombud inom riksdag och regering för utlandssvenskar. Kanske ska man göra som i Finland men man kunde i alla fall börja med en kontaktperson, sa hon och slutade med en kommentar som drog en del skratt i publiken: – Om utlandssvenskar blev lika väl omhändertagna som invandrare i Sverige skulle våra liv vara en dans på rosor.

Känslan av att utlandssvenskar ses lite över axeln av hemlandet tycks inte helt sällsynt.

– Förr var det till och med lite fult att vara utlandssvensk. Det är slöseri att inte ta utlandssvenskarnas krafter i anspråk. Kanske en ombudsman för utlandssvenskarna eller ett utlandssvenskarnas parlament kunde hjälpa till att både förbättra den situationen och minska mängden negativa utlandssvenska kommentarer om Sverige, trodde Tommy Erixon.

EFTER PANELDISKUSSIONEN med SVIV- och SWEA-representanter intogs podiet av en politikerpanel bestående av nyblivne ledamoten av SVIVs styrelse, socialdemokraten Urban Ahlin, Gunilla Carlsson från moderaterna, folkpartisten Cecilia Wikström och kristdemokraten Maria Larsson. Diskussionsrubriken var "Utlandssvenskarna och Sverige".

Gunilla Carlsson (m), tackade för möjligheten att på detta sätt få möjlighet att nå kontakt med 400 000 potentiella väljare (det ungefärliga antalet svenskar i utlandet).

– Det är viktigt att man kan känna sig stolt över Sverige när man är utomlands. De främsta marknadsförarna av Sverige är kanske de statliga institutionerna men bästa effekten får man från alla de svenskar som dagligen verkar utomlands, sa hon och återknöt därmed till ett tidigare resonemang om utlandssvenskarna som ambassadörer för Sverige.

URBAN AHLIN (S) PEKADE PÅ den stora förändring i synen på utlandssvenskar som skett på senare år.

– När jag var ung ssu:are var begreppet utlandssvensk synonymt med en skatteflyktning som hatade Olof Palme

Vid årsmötet valdes fyra nya styrelseledamöter, från vänster Johan Nilsson, studerande, Urban Ahlin, riksdagsman (s) och ordförande i utrikesutskottet, Salvatore Grimaldi, entreprenör och Claes-Johan Geijer, vd Carnegie i Luxemburg. De ersätter Bo Hjelt, Susanna Persson och veteranerna Björn Ström och Gunnilla Masreliez-Steen.

och för några år sedan kunde moderatledaren Bo Lundgren beskriva det som ett problem att många svenskar flyttade utomlands. Det kunde jag inte förstå. Globaliseringen har lett till många flyttar ut och många flyttar in. Vi talar om att vi ska utnyttja invandrarnas kunskaper om sina ursprungsländer. Men tyvärr talar vi sällan om att använda oss av utlandssvenskarnas kunskaper.

Kristdemokraten Maria Larsson noterade beklagande att svenskarna i utlandet knappt märks i den svenska debatten.

– Ni representerar en enorm potential för Sverige med alla er erfarenhet och kunskap från andra håll. Tillför oss den! uppmanade hon och kommenterade sedan förslaget om ett parlament.

– Dit kan vägen vara lång, men börja med att skaffa er kontaktpersoner i politiken som ni kan föra fram synpunkter till, sa hon innan hon avslutade med en uppmaning riktad som en stor majoritet att utlandssvenskarna sannolikt står bakom: – Bort med förmögenhetsskatten!

CECILIA WIKSTRÖM (FP) SOM under sommaren ställde till med stort rabalder i den svenska debatten genom att kräva en ge-

mensam svensk litteraturlista, en litterär kanon, för alla skolor i landet, berättade att hon fått många uppskattande reaktioner från utlandssvenskar på detta förslag. Också hon underströk vilken stor bank av erfarenhet och kunskap som utlandssvenskarna representerar men också att det inte går att tillgodogöra sig den utan insatser från båda parter.

– It takes two to tango, sa hon och framhöll vikten av att alla utlandssvenskar använder sin rösträtt.

Örjan Berner tog genast upp den tråden genom att peka på alla de komplikationer utlandssvenskar som försöker rösta i svenska val stöter på. Förenklingar har genomförts men fortfarande finns korkade regler som till exempel tvingar en utlandssvensk som befinner sig i Sverige att bege sig till närmaste utland för att få rösta.

– Varför inte tillåta röstning via internet? Kan man sköta bankärenden på internet borde man kunna rösta utan säkerhetsproblem.

Han fick medhåll av Maria Larsson (kd) som ansåg att internetröstning borde ha varit möjlig i årets val och borde vara en självklarhet i valet 2010.

– DET FINNS EN BRED ENIGHET om att underlätta röstandet men fortfarande hänger gammaldags tänkande kring vallokals betydelse kvar, sa Urban Ahlin (s) som en förklaring till att elektronisk röstning ännu inte införts. Men det kommer att bli möjligt.

Gunilla Carlsson (m), var inne på samma resonemang.

– Vi lever i en brytningstid. Glöm inte det. En del vill fortfarande klä upp sig och gå till vallokalen på söndag och rösta. Men vi har gjort det lättare att rösta utifrån.

Örjan Berner tog också upp kontroversen om uppskjuten reavinstskatt vid husförsäljning utomlands samt ställde frågan om det inte vore bra att ge statsbidrag till SVIV.

Maria Larsson (kd) svarade att uppskjuten reavinstskatt gäller inom EU om man är folkbokförd och skattar i Sverige och kunde därför inte se något problem. Beträffande statsbidrag till SVIV vill hon veta mer innan hon utalade sig. Hon tog också upp frågan om svenskar i utlandet som förlorat sitt svenska medborgarskap och sa att det måste bli lättare att återvinna.

– Ni ska vara välkomna åter till Sverige!

URBAN AHLIN (S) UTLOVADE en skatteöversyn men trodde inte det skulle leda till något reavinstskatteuppskov.

– När det gäller statliga medel till SVIV tror jag att många i mitt parti ser föreningen som en organisation för skatteflykt och Palmehat men jag tror att detta håller på att ändras. SVIV blir en större organisation i framtiden och jag tror att många inom mitt parti börjar inse det.

Gunilla Carlsson (m) poängterade att det finns ett Europasamarbete om reavinstbeskattningen och angrep regeringen för det sätt som den hanterat frågan i det sammanhanget. Statsbidrag till SVIV ställde hon sig tvivlande till.

– Mycket av SVIVs verksamhet är stark för att den är så ideell. Med statspengar kanske en del av charmen försvinner. Jag tror inte att SVIV blir extremt mycket bättre med pengar från den statliga budgeten. ■

"De fantastiska

– Vi vill visa hur utlandssvenskar arbetar och och gör en insats för Sverige och svenska företag i världen och vi vill belysa ekonomi, kultur och utveckling i några stora och för Sverige viktiga ekonomier, sa SVIVs generalsekreterare Örjan Berner då han öppnade konferensen "Svenskarna i Indien" den 17 augusti i Stockholm.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBERG

Indienkonferensen var en uppföljning på 2005 års konferens om Kina.

– Nu för Indien en marknadsliberal och klok politik som de senaste åren snabbt är på väg att föra upp landet till en nivå där man kommer att kunna konkurrera med Kina. Indien är ett land med fantastiska möjligheter, sa Örjan Berner också innan han lämnade ordet till Indiens ambassadör i Stockholm, fru Deepa Wadhwa.

Hon inledde med några statistiska uppgifter om Indien.

– Indien är världens till ytan sjunde största land och till invånarantalet det näst största, berättade hon och konstaterade att utmaningarna också är gigantiska och att Indien har en lång väg att gå.

HON PÅMINDE PUBLIKEN om att skepsisen i västvärlden var stor inför Indiens förmåga att regera sig självt då landet blev självständigt 1947. Men efter 59 år är Indien alltjämt en fungerande demokrati med fria och allmänna val, yttrandefrihet och en oberoende rättsapparat.

Enligt allmän uppfattning i väst kan Indien tacka sina brittiska kolonialherrar för demokratin, men ambassadör Wadhwa framhöll dess indiska rötter.

– Vår demokrati kan spåras till vår egen civilisation. De som tror att den är resterna av det koloniala styret har fel.

Korruptionen är utbredd men kampen mot den pågår. Indien tittar bland annat på den svenska offentlighetsprincipen i sökandet efter effektivare motmedel.

Indien är en mycket heterogen stats-

bildning, språkligt, etniskt och religiöst. Där finns 18 olika språk, 2000-4000 dialekter, 800 miljoner hinduer, 114 miljoner muslimer, 16 miljoner sikher, 25 miljoner kristna, sex miljoner buddister och judar och fem olika raser. Den sortens mångfald bär på en sprängkraft som splittrat homogenare stater än Indien.

Att Indien håller ihop tillskriver ambassadör Wadhwa "den visionära konstitutionen". Den skrevs med mångfalden för ögonen. Integration och assimilering står inte på dagordningen. Skillnaderna uppmuntras och hyllas. Därför är Indien till exempel, i motsats till sin muslimska granne Pakistan, en sekulär stat.

– Vår president är muslim, premiärministern är sikh och oppositionens ledare är hindu, sa ambassadören.

Om Indien sålunda kan kallas ett politiskt och demokratiskt föredöme i den fattiga världen har detsamma inte alltid gällt ekonomin. Under årtionden var tillväxten i ekonomin bara obetydligt större än befolkningstillväxten. Det räckte inte för att höja de fattigas standard. Men den ekonomiska liberalisering som inleddes på 80-talet och intensifierades på 90-talet har ändrat på det.

NU VÄXER INDIENS EKONOMI med rekordfart. Medelklassen omfattar 200-300 miljoner människor och varje år lyfts ytterligare en procent av befolkningen över fattigdomsgränsen. Idag är 55 procent av kvinnorna läskunniga mot nio procent vid självständigheten. Medellivslängden har sedan 1947 ökat från 32 år till 63 för män och för kvinnor från 34 till 67. Spädbarnsdödligheten har sjunkit från 121 per tusen födda 1971 till 67 idag.

möjligheternas

Indien"

Sveriges ambassadör i Indien Inga Eriksson Fogh samtalar med Indiens Sverigeeambassadör Deepa Wadwha. Till höger SVIVs generalsekreterare Örjan Berner.

Indien har fått u-hjälp från Sverige i årtionden men ger numera sammantaget mer pengar i u-hjälp än landet får.

Sveriges ambassadör i Indien, Inga Eriksson Fogh, talade om de svensk-indiska relationerna och konstaterade att Boforsaffären och de indiska kärnvapenproven påverkat dem negativt men att Göran Perssons besök i Indien för två år sedan innebar en nystart.

– Det finns en stark värdegemenskap mellan det alliansfria Indien och det neutrala Sverige, sa hon och talade också om de positiva effekterna av att Indien varit en huvudmottagare av svenskt ulandsbistånd sedan 1953.

SVERIGES NÄRVARO I INDIEN omfattar dock inte bara bistånd. Sedan 60-talet finns det ett kluster svenska storföretag i staden Poona öster om Bombay. Då var det nödvändigt att etablera sig i Indien om man ville agera på den indiska marknaden. Numera, efter den ekonomiska liberaliseringen är Indien en attraktiv bas både regionalt och globalt. Några svenska företag som HM och Ikea är stora exportörer från Indien.

– Idag är Indien vår tredje största exportmarknad i Asien. Värdet av exporten dit uppgår till sju miljarder. Det skulle kunna öka ytterligare. Miljöteknik är en stor potentiell nisch för svensk export, sa Inga Eriksson Fogh, som också noterat ett begynnande indiskt intresse för etableringar och investeringar i Sverige. Hon avslutade med att efterlysa ett strandhugg i Indien av ostindienfararen Götheborg under återfärden till Sverige.

Sedan talade konsult Ann-Charlotte Sukhia om kulturkollisioner och likheter

mellan svenskt och indiskt förhållnings-sätt i affärsförbindelser.

– Vi har en gemensam global affärs-kultur. Både svenskar och indier sätter en ära i att göra ett bra jobb och att hålla avtal, sa hon bland annat. Men det finns också stora skillnader, inte minst i kroppsspråket.

SVENSKA INSTITUTETS CHEF Olle Wästberg berättade om svensk-indiska filmprojekt, omfattande stöd för översättning av svensk litteratur till hindi och en europeisk utbildningsmessa i Indien nu under hösten med svenskt deltagande.

– Indien är idag världens 15 största ekonomi och en stormakt i vardande. Om 50 år kommer Indien att vara världens tredje största ekonomi efter Kina och USA, sa SEBs chefsekonom Klas Eklund.

Den snabba tillväxten i Indien och Kina har sänkt de fattigas andel av världens befolkning från hälften till 35 procent men enligt Klas Eklund är fattigdomen ändå det alltjämt överskuggande problemet. Det finns stora risker att landsbygden blir efter i utvecklingen. Han framhöll insatser av den typ förre ABB-chefen Percy Barnevik initierat (se separat artikel), som mycket viktiga i sammanhanget.

Sammanfattningsvis sa han att även om mycket ser bra ut i Indien just nu återstår ännu många svåra hinder.

Ericssons styrelseordförande Michael Treschow har följt vad som hänt i Indien sedan 80-talet då han kom dit första gången. Det han mötte då tyckte han var bedrövligt med usla vägar och en ständig kamp mot magot.

– Jag har aldrig mått så dåligt i hela mitt liv. Då sa man att detta är landet för framtiden. Den storyn har jag hört upprepas gång på gång sedan dess utan att något hänt. I varje fall har man inte råd att spekulera i något annat. Indien kan inte glömmas. Där tecknas idag fem miljoner nya mobilabbonemang per dag. Och när man kommer till Bangalore tror man att man är på USAs västkust.

I likhet med Klas Eklund talade Treschow om vikten av att få med de breda folklagren i utvecklingen, att infrastrukturen byggs ut och att arbetslagstiftningen reformeras.

EFTER TRESCHOW TALADE DEN indiske industrimannen B N Kalyani, VD i Bharat Forge Ltd som ansåg att de svensk-indiska handelsrelationerna kunde och borde vara på en högre nivå.

– Indien ser svensk ingenjörskonst och tillverkning som främst i världen. Sverige har stor goodwill och Volvobuss är ett begrepp, sa han och målade med siffror om väntade investeringar i infrastruktur och industri upp den ljusa framtid som väntar i Indien.

– Vi ser fram emot att svensk industri gör oss sällskap på denna fantastiska väg. Om fem till tio år kommer Indien att ha en infrastruktur i världsklass och då kan inget stoppa oss. Men det gäller att inte vänta och se. Investera nu. Möjligheternas fönster står inte öppet för evigt.

På talarlistan stod också Invest in Sweden Agency, ISAs generaldirektör Kai Hammerich som berättade att ISA nu öppnat kontor i Bangalore, Indiens centrum för högteknologisk industri, liksom ISA tidigare öppnat kontor i Kina. ■

Percy Barnevik gestikulerade intensivt och bytte OH-bilder i rasande takt.

Percy Barnevik vill lyfta Indien

Sjuhundra miljoner indier lever på mindre än två dollar om dagen. Hälften lever på mindre än en dollar. Denna extrema fattigdom ska vara utrotad om 20 år har förre ABB-chefen Percy Barnevik tänkt sig. Sedan han försvann från näringslivets svenska scen har han engagerat sig i ett stort biståndsprojekt i Indien.

TEXT OCH FOTO: AXEL ODELBERG

Den hävstång som 2025 ska ha lyft Indiens fattiga massor ur det värsta eländet heter kvinnligt entreprenörskap. Det handlar om att mobilisera den oförlösta förmågan hos byarnas förtryckta kvinnor och hjälpa dem att starta företag för lokalt förankrad tillverkning av allt från livsmedel till pappersmuggar och tyger.

Percy Barnevik berättade med sedvanlig intensitet och glöd om sitt projekt vid SVIVs Indienkonferens. OH-bilderna

fladdrade förbi i rasande tempo.

– Det är hos de nedtryckta kvinnorna som energin finns att förändra sin och familjens situation. De är familjens stöttepelare och har ofta en entreprenörssjäl. Männerna dricker dessvärre ofta eller överger sina familjer. 125 000 fattiga kvinnor förtjänar idag sitt uppehälle inom ramen för projektet. Varje månad skapas 1000 nya företag och ytterligare 15 000 kvinnor får sysselsättning. Inom några år kommer mer än en miljon kvinnor att ha fått arbete på detta vis, berättade Barnevik livligt gestikulerande.

Nyckelfrasen är hjälp till självhjälp. Kvinnorna får krediter till rimlig ränta för att komma igång med sina företag och de får hjälp och handledning för att lära sig driva sin verksamhet och hitta rätt köpare till sina produkter. Inom projektet finns 700 anställda och 1300 frivilliga medarbetare. Barnevik tillbringar själv flera månader om året i Indien och rör sig mycket ute i byarna.

Finansieringen har hittills främst kommit ur hans egen fick. Han har stoppat in cirka två miljoner per månad i projektet.

– Det gick inte att vänta på biståndsorgan som Världsbanken. Men i takt med att projektet växer blir det nödvändigt att finansieringen breddas. Kvinnorna är pålitliga låntagare som sköter sina betalningar.

Till projektet hör också att se till att barnen i byarna får gå i skolan istället för att tvingas arbeta från tidig ålder. Projektet stödjer 600 skolor där 100 extra lärare satts in för att höja kvaliteten.

– Vi har nu lyckats avskaffa hela marknaden för barnarbete i distriktet. 25 000 arbetande barn har fått komma in i skolsystemet.

Förbättrad avfallshantering, hygien och hälsovård ingår också.

– Jag har köpt in medicin billigt. Jag lärde mig hur man gör på Astrazeneca och nu kan jag göra det för jag är inte längre ordförande i företaget, sa Barnevik med ett skratt.

Projektet innehåller också satsningar på IT. Barnevik har gjort upp med Bill Gates och Microsoft om 4000 IT-kiosker där Microsoft skänker programvaran. Ambitionen är att lära en miljon bybor att använda sig av datorer.

Ryktet om projektet har börjat sprida sig bortom Indiens gränser. En vietnamesisk motsvarighet planeras och Barnevik är redan engagerad i motsvarande projekt i Afghanistan och Sydafrika. ■

www.NORTHERNER.com
HANDLA SVENSKT

ICA MENY

Svensk mat

**KOSTA
BODA**
SWEDEN 1916

Orrefors

Svensk inredning

SNUS EXPRESS
Slut på snus?
Få leverans inom
24 timmar!

Aktiv*

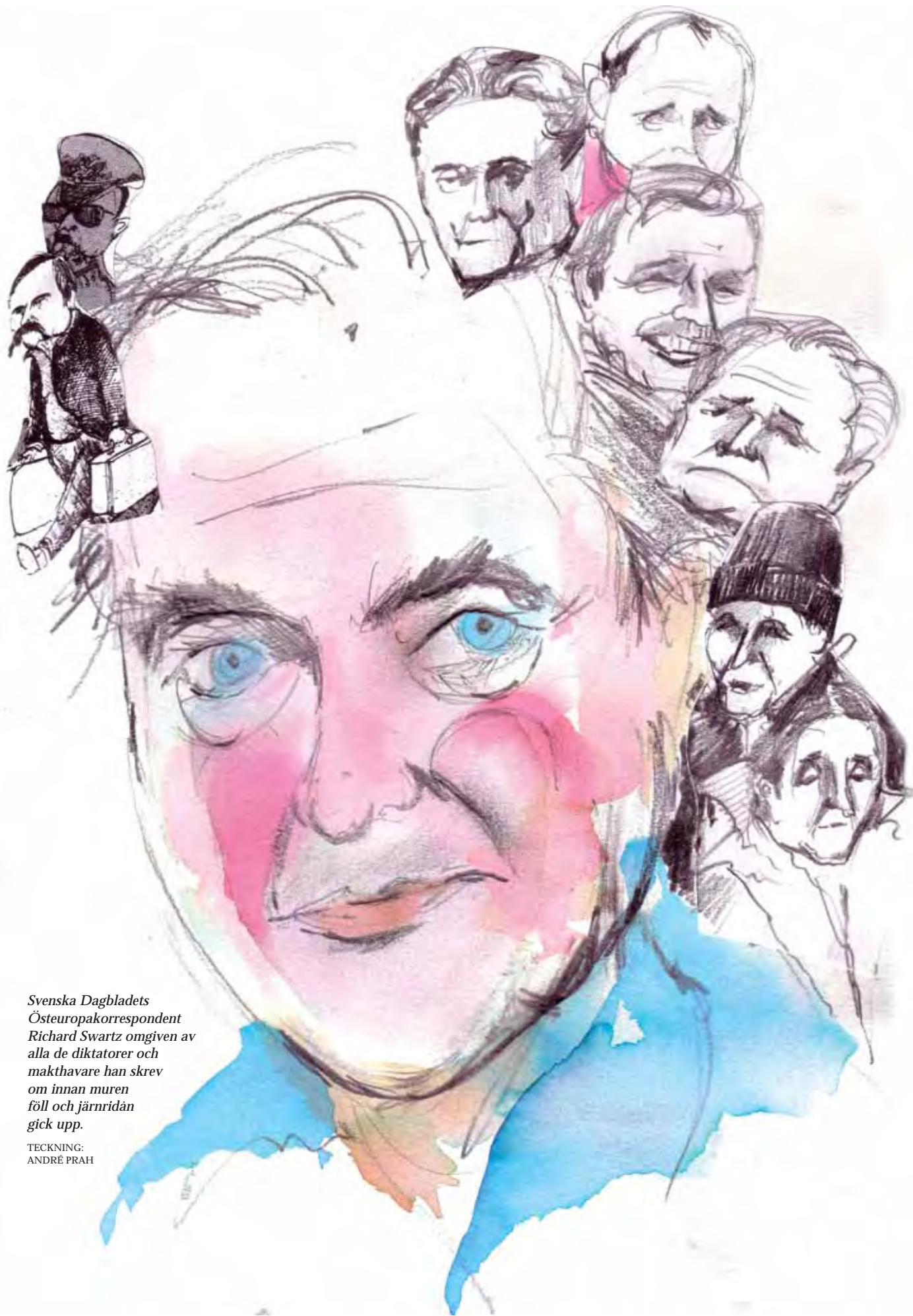

Grennaskolan sjuder av liv i och utanför skolsalen. Aktiva studier och aktiv fritid går hand i hand, båda lika viktiga för personlig hälsa och utveckling. Hos oss har estetiska aktiviteter som målning, musik, dans och teater samma självklara plats som idrotten.

GRENNASKOLAN
RIKSINTERNAT

Box 95, 563 22 Gräna. Tel 0390-561 50. Fax 0390-561 51.
Internet: www.grennaskolan.se Mail: info@grennaskolan.se

*Svenska Dagbladets
Östeuropakorrespondent
Richard Swartz omgiven av
alla de diktatorer och
makthavare han skrev
om innan muren
föll och järnridån
gick upp.*

TECKNING:
ANDRÉ PRAH

SVENSKA DAGBLADETS RICHARD SWARTZ INTERVJUAD

” Socialdemokraterna bedriver oskyddat sex med kommunisterna ”

Sedan sjuttioalet har Richard Swartz rapporterat elegant och svartsynt om Östeuropa i Svenska Dagbladet. Staffan Heimerson, som rapporterat från hela världen i Aftonbladet och Sveriges Radio, talar med honom i Wien om svenskhet, Östeuropas diktatorer och oskyddat sex mellan sossar och kommunister.

AV STAFFAN HEIMERSON

Richard Swartz är Sveriges mest respekterade utrikeskorrespondent och Svenska Dagbladets mest begåvade ansikte. Han är också, en produkt av 1968, vilket framstår som en paradoxal överraskning för var och en som mött denne förvaltare av goda seder och ett värdat språk.

Han värdesätter bildning och tolerans, har höviska manér och en viss sirlighet. Kvinnor älskar honom. På Svenska Dagbladet gav de honom smeknamnet Richard sammetsöga. Han är något av en dandy. Han mejslar kvickheter med en gentlemans giftighet. Intellektualismen legeras med en aning av överklassig säkerhet.

Denna sätter sina avtryck i hans arbets- och hemmiljö, en stor lägenhet på Liniengasse i Wien. Våningen är, noterade

Namn: Carl Axel Richard Swartz

Ålder: född 1945.

Familj: hustrun, den kroatiska författarinnan Slavenka Drakulic, en styvdotter, systern är bokförläggaren Eva Swartz.

Utbildning: civilekonom vid Stockholms handelshögskola, fil kand, studier i Prag.

Språk: tyska, engelska samt någorlunda god tjeckiska, kroatiska och franska. Hustrun och han talar sinsemellan mestadels engelska.

Karriär: 35 år i Central- och Östeuropa, knuten till Svenska Dagbladet sedan 1972.

Bor: I en stor våning i Wiens innerstad. Har en lya i Stockholm.

Fritidshus: I Istrien, som är en italienserad del av Kroatien.

jag, när jag strök omkring i den (Swartz själv stod i köket och lagade kaffe) en centraleuropeisk ljuvlighet. Dess långsida vetter mot en stillsam trädgård. Dess själ finns i skärningspunkten mellan borgerlighet och bohemi. Den domineras – no surprise – av böcker på de språk Swartz behärskar, tyska och engelska, tjeckiska, franska och kroatiska. Möblernas signum är respektabel ålder och soignerad stil.

SJÄLV UTSTRÄLAR SWARTZ välmåga. Han anses markant snygg. Men åren – han är 61 – har gett honom en liten kulmage och kinderna är en beagles. (”Det rör sig bara om en viss rondör”, rättade han reportern). Han är propert fritidsklädd och under min okulärbesiktning fann jag i ett av rummen en detalj som belyser hans karaktär och uppfostran. Mitt på golvet stod en rad skor, säkert tio par, prudentligt blanka och samtliga med skoblock ordentligt apterade. (Rimlig förklaring: pappan var skofabrikör).

Ingenting av detta ger dock en förklaring till kopplingen mellan redaktör Swartz och det laddade årtalet 1968.

– Berätta, manade jag för att få fart på intervjun.

– Det var på slutet av sextioalet. Jag utexaminerades våren 68 från Handels i Stockholm som civilekonom. Alla talade om -ismer och bekände sig till -ismer. >>

>> Socialism, kommunism, trotskism, ma-
oism. Men ingen verkade veta vad det
handlade om.

– Kanske någon borde ta reda på
hur -ismerna fungerade, tänkte jag, fick
stipendium och flyttade till Prag. Folk
i Sverige tittade lite konstigt på mig.
Tjecker tyckte, att det var besynnerligt
att någon som i n t e var kommunist
frivilligt levde i deras land.

Observera året. 1969. Tjeckoslova-
kien och östblocket var som värst. Sov-
jets stridvagnar hade i augusti 1968 kvävt
Dubceks Pragvär. Stämningen i Prag
präglades av rädsla och missmod. De

” Tito var kortare
än jag föreställt mig
och mera stabbig.
Handslaget var slapt ”

materiella förhållandena var eländiga.

– Du drevs, föreslog jag, av en viss
äventyrlighet?

– Ja. Det har jag efter min far. Han
såg till att min första utlandsresa ägde
rum, när jag bara var fem år. Den gick
till Norge. Jag skickades till Tyskland,
när jag var tretton. Till Bonn, farfar hade
studerat på universitetet där.

– Men viktigare faktorer var att jag
tog Östeuropa på allvar, att jag aldrig
var attraherad av kommunismen och
inte heller av exotiska platser långt bort
från Europa.

SWARTZ ÅTERVÄNDE TILL Stockholm i
början av sjuttitalet.

– Jag ville inte fortsätta med det aka-
demiska, jag ville heller inte använda min
civilekonomexamen – inte i näringslivet.
Vad göra, när det enda jag ville var att
skriva? Jag skickade två brev, ett till
Dagens Nyheters utrikesredaktör och ett
annat till Svenska Dagbladets. Innehållet
var ungefär: Mina herrar, åter från Öst-
europa noterar jag, att utrikesrapporte-
ringen i Stockholms morgontidningar är
undermålig. Jag erbjuder min tjänst för
att i någon mån reparera dessa brister.
Högaktningfullt ...

– Det var naturligtvis fräckt av en full-
komligt okänd person som jag. Dagens

Nyheter besvarade inte ens brevet. Men
från Svenska Dagbladet kom ett brev:
”Herr Swartz är välkommen att pröva
på att skriva.

Efter något år som skribent i Stock-
holm skickade tidningens legendariske
chefredaktör Buster von Platen honom
till Wien som korrespondent 1972. På
den vägen är det.

Swartz har använt sina år där till att
resa i de så länge paranoida och till-
knäppta länderna i öst. Han intervjuade
Jugoslaviens diktator Tito när denne var
en världspolitisk stjärnaktör.

– Han var kortare än jag föreställt
mig honom och mera stabbig. Handsla-
get slapt.

SWARTZ MÖTTE PRAGVÄRENS Dubcek
– ”han var sympatisk” – Rumäniens
ökände diktator Ceausescu: ”Han var
blyg, talade tyst och hade också han ett
slappt handslag” och Honecker i Öst-
tyskland. ”en tennsoldat”.

– Efter Murens fall kunde Swartz
kvittera ut dossiern som visade hur den
östtyska säkerhetspolisen Stasi spione-
rat på alla hans steg och möten under
reportageresorna i den stat som kallades
Tyska Demokratiska Republiken. Dos-
siern är en självklar skalp i Swartz bälte:
den visar vilken vikt Stasi tillmätte hans
rapportering.

På den polske generalen Jaruzelski,
som i en kupp krossade fackförenings-
rörelsen Solidaritets demokratidrommar,
har Swartz en överraskande försonlig
syn:

– Jag träffade honom också. Han to-
nade fram som sympatisk och ärlig.

Huvudfiguren Lech Walesa, elektri-
kern som satte bollen i rörelse som ledde
till kommunismens kollaps, senare fick
Nobels fredspris och med tiden blev Po-
lens president, har Swartz förstås också
intervjuat.

– Walesa var rätt man på rätt plats vid
rätt tidpunkt. En klipsk figur, men bättre
som upprorsledare än som president.

Den person som ledde Tjeckoslova-
kiens sammetsrevolution, dramatikern
Vaclav Havel, karakteriserar han med
motsägelsen ”en asketisk lebeman”.

AV ALLA DE STORA ELEFANTERNA Swartz

Den östtyska säkerhetstjänsten Stasi hade en
hel dossier på Richard Swartz.

mötte bakom järnridån var det en präst-
man i Polen som gjorde mest intryck på
honom – den katolske pater som senare
blev påven Johannes Paulus. Swartz
använder konsekvent hans polska efter-
namn, Wojtyla.

– Jag intervjuade Wojtyla i Krakow.
Han talade mest om svamplockning.
Jag var oerhört imponerad. Han var en
karl. En idrottsman.

– Du är religiös?

” Jag träffade
Jaruzelski också.
Han tonade fram som
sympatisk och ärlig. ”

– Nej, men full av beundran för
Wojtyla. Han hade moralisk resning.

– Vilka andra män eller kvinnor i
historien är dina favoriter?

– Helmut Schmidt (socialdemokra-
tisk förbundskansler i Västtyskland på
80-talet). Annars är det inte många.
Skräckkabinettet däremot är fullt. Jag
vågar inte öppna dörren.

– Saknar du järnridån, frågar jag.

Han bekräftar inte, men svaret ger
bilden:

– Det som förde mig till Östeuropa var kommunismen. Det var gåtfullt. Människor ville inte ha den. Jag kände mig solidarisk med dem. Traumat blev att berätta något folk där hemma inte ville höra. Det var likadant i hela Västeuropa. Ingen där ville höra talas om hur det verkligen var i öst. När kommunismen var borta, förlorade jag motivationen.

En eftertankens paus och ett finurligt leende:

– Kommunismen försvann och jag har dragit mitt lilla strå till stacken. Jag förstår frågan: Var det journalistiskt bättre förr? Det påminner mig om ett besök i ett trappistkloster i det gamla Jugoslavien. Det var under Titotiden. Vi var en liten

skara journalister som bjudits in för att få veta hur bra allt var och hur nöjda alla var och att det till och med rädde religionsfrihet. Trappisterna kännetecknas ju av att de inte talar. Men de hade en talesman, en åldrad munk. På väggen bakom munken hängde ett inramat porträtt – inte av Tito men av den habsburgska kejsarinnan Elisabeth. Franz Josefs maka. Detta föranledde någon av oss att fråga om det var bättre nu än förr?

TILL VÅR FASA SVARADE MUNKEN att det var bättre förr. Vi tänkte på det straff han nu skulle ådra sig genom att ha svarat "fel".

Fortsättning på sidan 20

” Walesa var bättre som upprorsledare än som president ”

>>

PÅ WEBBEN: Under rubriken "About Sweden" på portalen Sweden.se hittar du basfakta, artiklar, bildspel, publikationer i pdf-format, PowerPoint-presentationer, filmer och temasajter. Klart att använda!

PUBLIKATIONER: Spännande och lockande skrifter på många olika språk. Om människor, näringsliv, kultur, historia, traditioner med mera! Rikt utbud av uppdaterade faktablad om ett brett antal ämnen.

ALLT OM SVERIGE. ALLTID.

Nu har du tillgång till samlad och uppdaterad kunskap om Sverige, dygnet runt, var du än befinner dig i världen. Via portalen Sweden.se får du nyheter, fakta, inspirerande information, länkar och evenemangstips. Här kan du även beställa våra populära publikationer, eller läsa webbversionerna av en del av dem. Perfekt inför mötet med nyfikna utländska affärskontakter, vänner och kollegor. Välkommen, när som helst!

SI.
Svenska institutet

ACH SECURITIES S.A.

A Geneva based Swiss Securities Dealer
with a Scandinavian Touch

Line of services:
Brokerage (incl of account holding & credits)
Asset Management
Corporate Finance

ACH Securities S.A.
4, rue du Port, P.O. Box 3049, 1211 Genève 3, Switzerland
Tel +41 22 707 93 70 Fax +41 22 707 93 71

– Vad var det som var bättre, frågade vi.

– Jag var yngre då, svarade munken.

– Richard, frågade jag, nu när du är lite äldre och har största delen av ditt liv utomlands, var i världen är du mest hemma?”

– Jag säger som Susan Sontag, vad ska man med rötter om man inte kan ta dem med sig. Svenska språket binder mig till Sverige. Jag har Stockholm som kuliss för minnen. Hemma, sa en gång en polack till mig, är att vara omgiven av sitt eget språk. I 35 år har jag levt utan att vara omgiven av mitt språk.

– Så vad är du? Europé?”

– Jag är svensk. Utlandssvensk. Jag ser Stockholm som min hemstad därför att det är där jag kan uppleva min barndom. Jag är inte wienare. Europé tänker jag på att jag är när jag är i Amerika. Jag har mer gemensamt med en alban än med en amerikan. Det andra världskriget har

präglat mig – fast jag är född efter att det slutade. Orter som Warszawa, Dresden och Prag betydde något. Jag har aldrig gillat att bo någon annanstans.”

– Åjo, du bosatte dig ju i Paris.”

”Två gånger har jag brutit upp från Östeuropa. Jag flyttade till Tyskland, till Bonn. Kanske var det 1978. Men jag ville inte vara där. Min gode utrikesredaktör

” Ingen i Västeuropa ville höra talas om hur det verkligen var i öst ”

fixade mig tillbaka till Wien. I slutet av 80-talet ville Svenskan ha mig i Paris. Men du vet hur det är med fransmän. Jag kände mig isolerad. Paris kändes som en återvändsgränd. Jag satt på kaféer i Paris och läste om den bulgariska majs-skörden. Då visste jag att jag ville åter

till Wien. Än en gång hjälpte mig min utrikesredaktör till rätta.”

Dock fortsätter Swartz att flytta på sig. Han har följt med, när hans hustru, den berömda kroatiskfödda författarinnan Slavenka Drakulic (i Sverige hade hon ett gigantiskt genombrott med ”Balkan Express”) accepterat gästprofessurer utomlands.

Parallellt har båda skrivit böcker. Men flera år har präglats av Drakulics sjukdom. Hon hade redan gått genom en njurtransplantation, när hon för några år sedan behövde en ny. Det fanns ingen möjlighet att inom svensk sjukvård få en donator. Hon var i praktiken dödsdömd.

– Under en middag tillsammans med vår förläggare Svante Weyler pratade vi i allmänna ordalag om våra bekymmer. Finns det ingen lösning, undrade han. Jag svarade att det skulle vara att få det gjort i USA, där väntelistorna är

”Det kändes bra att, tillsammans med övriga anhöriga, kunna titta på de frågor som var viktiga.”

May-Britt Thollander, Undersköterska

Planera och beställ begravningen via Internet.

• Dygnet runt • Var du än är • Pris direkt

Välkommen till www.fonusnet.se!

FONUS

www.fonusnet.se

mycket kortare än i Europa – men det kostar minst en miljon och det är pengar vi inte har.

– Vi hade inga avsikter med samtalet. Men efter några dagar ringde Weyler och föreslog en lösning: Förskott på Slavenkas nya bok och rätten till utlandsförsäljning. En miljon om vi accepterade.

Swartz ögon tåras och han ser plötsligt gammal ut:

– Före transplantationen kunde jag knappt skriva. Jag skulle vara den som drog lasset. Sedan ramlade jag ihop och blev hängig och häglös.

– Är nationalismens era över?”

– Nej, naturligtvis inte. Den lever och lever länge till. Men där den dyker upp som Montenegro Katalonien eller Skottland, skapar den problem. Resultatet blir en atomisering i små, ofta aggressiva gemenskaper. Regionalisering är en annan sak. Alpen-Adria till exempel bygger på en förnuftig tanke gällande

framför att ekonomiskt samarbete.”

– Om vi tänker i rakt motsatt riktning. Globaliseringen, är den god eller dålig?”

– Den är det bästa som har hänt på mycket länge. Det enda dåliga med den är att världen blir enahanda. Men det fortsätter att finnas olika rytmer i olika samhällen. Man kan inte med autopilot

” Globaliseringen är det bästa som har hänt på mycket länge ”

komma in i den österrikiska rytmen.”

– Vilka länder har om tio år skaffat sig ökat inflytande, och vilka har förlorat?”

– Kina, Indien, Brasilien och kanske Mexiko. Förlorare är Frankrike och

Storbritannien.

– Om du tacklar världspolitik: Palestina-Israel, Mellanöstern?

– Jag har lärt av Balkan att lösningen inte kommer utan ingripande utifrån. I Bosnien var det Amerika. När de tog initiativet från Europa fick de stopp på dödandet. Lösningen är inte optimal, problemen inte helt desarmade. Men i jämförelse med vad vi befarade är det tack vare amerikanerna bättre.

– Vad gör du på din fritid?

– Jag har ingen. Jag har aldrig kunnat dela upp mitt liv i arbetstid och fritid. Min hustru säger: Min man kan bara två saker: Läsa och skriva.

– Brukar du rösta som om utlands-svensk?

– Jag röstar oregelbundet i svenska riksdagsval. Det jag reagerar mest på är att socialdemokraterna suttit alltför länge och att de bedriver oskyddat sex med kommunisterna. ■

JUL- & NYÅRSPRISER

15.12.2006 – 8.1.2007

Enkel
795:-

Dubbel
1395:-

HOTEL ESPLANADE ★★★

Strandvägen 7A, S-114 56 Stockholm
Telefon 08-663 07 40 • Telefax 08-662 59 92

E-post: hotel@hotelesplanade.se hemsida: www.hotelesplanade.se

Medlem i Svenskar i Världen får 10% rabatt på ordinarie rumspris

SOLUTIONS FOR SUCCESSFUL MOBILITY

Worry-free and cost-effective solutions when relocating employees to and from Sweden.

- Relocation Services
- Relocation Management
- Immigration Services
- Tenancy Management
- Intercultural Communication
- Executive Service

Karlavägen 100
SE-104 50 Stockholm
Sweden
Phone +46 (0)8 662 62 40
Fax +46 (0)8 679 55 80
info@humanentrance.com
www.humanentrance.com

SVERIGES LEDANDE INTERNATSKOLA

Gymnasie- och grundskoleutbildning åk 7-9. Undervisning på svenska och engelska.
IB-program sedan 25 år med mycket goda resultat.

SIGTUNASKOLAN HUMANISTISKA LÄROVERKET

Tel: +46-8-592 571 00

www.sshl.se

Från vänster: Elsa Shaughnessy USA, Victor Sluyter Tyskland, Warren Lautz USA, Nelleke Dorrestijn rektor UISS, Jennifer Lenhart USA, Tifaine Bouffard-Coutant Frankrike och Cecilia Löfgren Schweiz.

Nelleke Dorrestijn, UISS rektor, kommer ursprungligen från Holland.

Bli bättre i svenska i Uppsala eller Jokkmokk

Uppsala international summer session, UISS, är skolan som inte bara lär ut svenska utan också hur man äter kräfter och bygger flotte. Lägg därtill kurser om politik, musik, litteratur och historia samt utflykter till bland annat Vasaskeppet, Falu koppargruva och Lappland.

AV AMELIE EHRENSVÄRD CARDELL

● UISS, har sedan starten 1963 tagit emot tusentals studenter från hela världen. I år deltog nära 200 elever från 17-65 år och med ursprung i 37 olika länder. Hit söker sig förutom ungdomar med svenska rötter också tolkar, översättare, affärsmän, utländska studenter, med flera.

Efter ett diagnostiskt test delas eleverna in i sex olika nivåer. De utlands-svenska ungdomarna, som talar hyggligt men behöver förbättra stavning och grammatik, utgör en särskild grupp. När SVIV besöker skolan har eleverna just skrivit sitt avslutningsprov och på kvällen väntar en bankett där alla ska uppträda med sånger och sketcher på svenska.

WARREN LAUTZ, 17 ÅR från Los Angeles, pratar obehindrat men säger att han skriver som en kråka. Vilket han förmodligen skulle ha stavat craca innan han påbörjade fyra veckors studier i Uppsala.

– I Sverige använder man bokstaven k väldigt mycket, konstaterar Warren, vars mamma är svenska och pappa amerikan. Nu vill jag fortsätta läsa svenska

på college och i framtiden kan jag tänka mig ett jobb där jag har nytta av båda språken.

Elsa Shaughnessy, 20 år, är också upp-vuxen med amerikansk pappa och svensk mamma, men har i princip bara pratat engelska hemma. Efter tre somrar vid UISS, nu senast på en åtta veckors kurs, är hon nästan flytande i svenska.

– Kompisarna hemifrån undrar ju om man är lite galen som väljer att plugga på sommaren. Men de fattar inte hur kul man har det här, säger hon.

– Eftersom man bor i studentrum och får ett nationskort är det lätt att träffa svenskar i samma ålder, tillägger Cecilia Löfgren, 19 år med hemvist i Schweiz.

– Mamma kommer att bli glad när hon hör mig prata, tror 21-åriga Victor Sluyter från Tyskland. Nu kan jag lite mer än "tack" och "hur mår du".

Närvaro på lektionerna är obligatorisk och undervisningen äger rum fyra heldagar i veckan. Morgontimmarna arbetar man med det svenska språket, medan eftermiddagarna ägnas åt olika teman som eleverna har valt på förhand. Hemläxa varje dag! UISS har gott rykte

och vid vissa universitet är det möjligt att tillgodoräkna sig poäng från sommarstudierna i Uppsala.

PÅ FREDAGAR ÄR DET UTFLYKTER OCH vissa helger ordnas frivilliga resor med äventyrlig prägel. Flera kvällar erbjuds aktiviteter i form av trubadurer, föreläsningar med kända personer och dylikt. Ett populärt inslag är knytkalaset, då den brokiga elevskaran dukar upp mat från sitt hemland.

Rektor för skolan är holländska Nelleke Dorrestijn, själv en före detta UISS-elev. Sedan hon började som assistent för 30 år sedan har hon inte varit ledig en enda sommar.

– Det är ett fantastiskt privilegierat jobb. Att få arbeta och umgås med människor i olika åldrar och från jordens all hörn. Och alla har de en sak gemensamt – att de vill förbättra sin svenska och lära sig mer om Sverige, säger hon. Numera kan man också göra det i Jokkmokk på vintern. Under två veckor i februari erbjuder UISS svenskstudier, varvat med allt från utflykter på hundsläde, till långfärdsskidåkning och besök hos samefamiljer. ■

FAKTA:

UISS är en ideell stiftelse. Eventuellt överskott går till en stipendiefond för kommande elever. Läs mer utbildningen och ansökningsförfarande på www.uiss.org. För ungdomar med väsentlig svensk anknytning går det också att söka stipendier genom Exportföreningens Stipendiefond (www.exportforeningen.se) eller hos Föreningen Svenskar i Världen.

6000 utlandssvenska barn får statsstödd undervisning

Vart man sig i världen vänder hittar man en lärare som undervisar i svenska. Laos, Mocambique, Nicaragua och Saudi-Arabien är bara några exempel på länder långt borta där utlandssvenska barn och ungdomar deltar i svenskundervisning.

AV AMELIE EHRENSVÄRD CARDELL

● Av de 36 utlandsskolor som fanns i mitten på 70-talet har hälften lagts ner och knappt lika många nyetablerats. Sex gymnasieskolor har tillkommit och allt fler ordnar förskola. Den kompletterande svenskundervisningen har expanderat kraftigt, liksom distansundervisningen från årskurs sex och uppåt.

Totalt får nu över 6000 utlandssvenska barn och ungdomar någon form av svensk statsunderstödd utbildning. Motivet för det statliga stödet är att underlätta rekryteringen av svenskar med barn i skolåldern till arbetsuppgifter i andra länder. För elever som börjar i sjunde klass eller högre, är de tre riksinternaten (Sigtunaskolan, Grennaskolan och Lundsbergs skola) ett alternativ.

Samtliga **svenska utlandsskolor** har undervisning i årskurs 1-6. Sju skolor undervisar upp till nian och vid sex av dessa finns gymnasieskola. De flesta erbjuder också förskoleklass och några ordnar även förskola för yngre barn.

Utlandsskolorna är privata och drivs av en huvudman. Det kan vara en föräldraförening, ett företag eller en missionsorganisation. Verksamheten finansieras både med statsbidrag och elevavgifter.

För att starta en svensk grundskola i utlandet krävs inget speciellt tillstånd. Däremot ställs vissa krav för att statsbidrag ska utgå. Bland annat måste elevun-

derlaget vara stabilt, minst 20 behöriga elever är en siffra som nämns. Men det är inte ovanligt att svenska företag tillåts öppna betydligt mindre skolor i samband med ett tidsbestämt projekt.

Skolverket hanterar ansökningar om statsbidrag för åk 1-6 i grundskolan. När det gäller åk 7-9 samt för gymnasieutbildning är det regeringen som beslutar om både tillstånd och statsbidrag. Reglerna för behörighet är inte solklara, men i princip gäller att minst en förälder ska vara svensk medborgare eller anställd i verksamhet med väsentlig svensk anknytning.

– En av de stora frågorna som intresseorganisationen Sveriges utlandsskolors förening, SUF, driver är att statsbidrag i rättvisans namn även ska utgå till svenska förskolebarn utomlands, säger Margareta Herstad Holmqvist, nyvald ordförande i SUF och rektor vid Bergagymnasiet i Eslöv. Utlandsskolorna drivs ofta i hård konkurrens med andra skolor på orten. Visserligen är elevavgiften ofta lägre än vid andra internationella skolor, men lokaler och material motsvarar inte alltid svensk standard.

– Vårt största lockbete är den skandinaviska pedagogiken. Till skillnad mot korvstopningsmetoden så lär man sig att tänka i den svenska skolan, som

en elev uttryckte det, berättar Margareta Herstad Holmqvist. Att rekrytera behöriga lärare till utlandsskolorna är väldigt lätt.

– När jag nyligen lämnade min rektorstjänst vid skandinaviska skolan i Madrid hade vi över hundra sökande. Så många var vi inte som slogs om jobbet i Eslöv, säger Margareta Herstad Holmqvist.

Distansundervisningen för åk 6-9 sköts av Sofia Skola i Stockholm. Värmdö gymnasium ansvarar för gymnasieeleverna. Förutom naturvetenskaps- och samhällsprogrammet går det att läsa enstaka kurser, exempelvis svenska för att få behörighet till svensk högskola. Utlandssvenska gymnasieelever har möjlighet att söka studiestöd i Sverige.

Kompletterande svensk undervisning innebär att eleverna utöver vanlig inhemsk eller internationell skola också läser svenska och om det svenska samhället cirka två timmar per vecka. Antalet behöriga elever måste vara minst fem.

Vid internationella skolor i Paris, Warsawa och Hanoi finns **svenska sektioner** med lärare som undervisar i svenska och om svensk kultur 6-8 timmar i veckan.

Europaskolorna är till för EU-tjänstemännens barn, men tar i mån av plats även emot andra elever. Svenska sektioner finns i Bryssel och Luxemburg och på samtliga skolor erbjuds modersmålsundervisning. Europaskolorna följer en egen läroplan med examen som ger behörighet till EU-ländernas högskolor och universitet.

Sedan den svenska skolan blivit alltmer diversifierad har det blivit krångligare att flytta. Vare sig det gäller från Haparanda till Ystad eller från Nairobi till Eslöv.

– Skolorna måste vara flexibla och verkligen se barnen som bostad utomlands som en tillgång. Att de har missat en specifik kurs får inte bli ett problem, säger Margareta Herstad Holmqvist. ■

FAKTA:

Former för svensk statsstödd utbildning utomlands:

Svensk utlandsskola –grundskola, gymnasium (förskola och förskoleklass får inget statligt stöd)

Distansundervisning för åk 7-9, samt för NV- och SP-programmen på gymnasiet, samt vissa enstaka kurser.

Kompletterande svensk undervisning
Svensk sektion vid internationell skola

Europaskolor

www.skolverket.se

www.suf.c.se

www.dist.gy.varmdo.se

www.sofiadistans.se

Mitt liv som global nomad

AV CARINA WANNHEDEN

GLOBALA NOMADER heter ett stipendium som just inrättats av SVIV och SWEA i samarbete. Tre stipendiater utses varje år. De får 2000 USD vardera. För att komma ifråga måste de sökande också skriva en uppsats på temat "Mitt liv som global nomad – för och nackdelar".

De första tre globala nomader-stipendiater heter Sven Karlsson, Wiveca Schar och Carina Wannheden. Svenskar i världen publicerar här Carina Wannhedens uppsats om livet som global nomad.

Jag föddes som svensk medborgare i staden Bern i Schweiz och tillbringade mina första elva år i en liten by i kantonen Bern. Jag växte upp tvåspråkigt. Jag talade svenska hemma och tyska i skolan. Eftersom båda mina föräldrar är svenskar har jag bara svenskt medborgarskap, trots att jag är född i Schweiz. Det förekom dock knappast att jag tänkte på att jag egentligen var "utlänning". Många av mina schweiziska kamrater visste inte, och många vet fortfarande inte, att jag inte är schweizisk medborgare.

Min uppväxt är präglad av svenska traditioner och kultur. Vi har alltid firat jul och andra högtidsdagar på svenskt sätt. När jag var liten fick jag till och med gå med i ett svenskt luciatåg i Bern och vi brukade fira midsommar med midsommarstång hemma. Jag har också svenska matvanor och därtill hör bland annat saffransbröd, pepparkakor, semlor, köttbullar, plättar, bullar, filmjolk, blodpudding och Kalles kaviar.

När kompisar från skolan hälsade på,

talade vi för det mesta tyska, men de fick även höra en hel del svenska hemma hos oss. Förutom det oförståeliga språket blev de vid matbordet konfronterade med användning av smörkniv och ett underligt verktyg att hyvla ost med! Dessutom plockade alla i vår familj upp potatisarna med gaffeln och skalade dem med kniven vilket var väldigt ovanligt för mina schweiziska kompisar och inte alltid så enkelt att göra efter!

EFTER ATT JAG HADE GÅTT UT femte klass bestämde sig min familj för att flytta till USA under ett år. Visst verkade denna idé spännande, men jag hade ännu inte så stor förståelse för vad det skulle ge mig att flytta till utlandet när jag ju hade det så bra där vi var. Jag trivdes i skolan, hade många goda vänner och var medlem i flera idrottsföreningar. Mitt största intresse var konstakning.

När min familj bestämde sig för att flytta till Hawaii vägrade jag att komma med om det inte fanns ishall på den exotiska ön. Mina bröder däremot ville lära sig att surfa. Efter vissa undersökningar, det vill säga bland annat ett telefonsamtal till flygplatsen i Honolulu med den ovanliga frågan "Finns det en ishall på Hawaii?", kunde min pappa beläta meddela att jag faktiskt skulle kunna åka skridskor även på Hawaii.

Eftersom jag ännu inte hade fått lära mig engelska i skolan var mina föräldrar mycket angelägna om att jag skulle komma igång med språket så fort vi kom till USA, det vill säga innan jag började skolan där. De försökte tala engelska med mig hemma. Mina föräldrar hade ju alltid talat svenska med mig, varför skulle vi då plötsligt tala engelska?

Min vägran skapade viss oro. För att jag skulle få lite extra hjälp med engelskan och samtidigt inte halka efter i de andra ämnena fick jag börja på privatskola. Jag trivdes utmärkt och lärde mig snabbt det främmande språket. En starkt bidragande faktor var säkerligen att jag blev bästis med en tjej i min klass som dessutom bodde på samma gata som vår familj.

ETT ÅR PÅ HAWAII VAR en underbar upplevelse som jag är oerhört tacksam för. Ofta tänker jag på vilken förlust det hade varit att inte få göra denna erfarenhet. Redan innan vi återvände till Schweiz hade vi klart för oss att vi någon dag skulle återvända till Hawaii. Mina föräldrar bestämde sig för att flytta dit just efter min studentexamen. Jag följde med dem och började på universitetet i Hawaii. Det var roligt och spännande den gången med, men jag saknade mina vänner i Schweiz och trivdes inte riktigt med det amerikanska skolsystemet.

Efter ett år bestämde jag mig att flytta tillbaka till Schweiz för att börja läsa fransk och engelsk språk- och litteraturvetenskap på universitetet i Bern, med målet att bli språklärare på gymnasiet. Tanken att syssla professionellt med datorer hade jag tidigare alltid avfärdat, inte minst för att undvika att följa i min pappas och alla mina tre bröders fotspår. Logisk och humanbiologisk vetenskap började dock intressera mig mycket mer än humanistisk vetenskap och jag bytte franskan mot datalingsvistik.

Att lära sig programmera var roligare än jag hade kunnat drömma om och det blev allt fler timmar framför datorn. Tyvärr är det i Schweiz ännu inte möjligt >>

Mitt liv som global nomad

>> att läsa datalingsvistik som program utan bara som fristående kurs, vilket enligt min uppfattning är för lite för att bli nog kompetent inom området. Jag kom snart på att en kombination mellan medicin och informationsteknik skulle vara det ideala för mig.

PÅ KAROLINSKA INSTITUTETS hemsida stötte jag på kursbeskrivningen för programmet *medicinsk informatik*. Informationsteknik och medicin i ett och samma program var precis det jag hade fantiserat om. Jag anmälde mig direkt men räknade absolut inte med att bli antagen. Visserligen hade jag väldigt bra betyg från universitetet i Hawaii och även från mina universitetsstudier i Schweiz. Vid antagningen till svenska högskolor tar de dock ingen hänsyn till eftergymnasiala studier. Betygssystemen i Schweiz och Sverige har inte mycket likhet och översättningen av mitt studentbetyg blev ogynnsam för min del.

Men helt oväntat kom jag in på första urvalet och tackade ja efter ett par dagars eftertanke. Egentligen kändes det väldigt trist att lämna Bern, där jag trivdes så bra. Stockholm var trots allt ett av de bästa alternativen till Bern som kunde tänkas. Efter att ha varit svensk medborgare i tjuoett år skulle jag äntligen få bo i landet jag kom ifrån. Det kändes otroligt spännande att få lära känna den svenska kulturen på riktigt och jag visste att Stockholm är en pärla. Detta gav mig mod och det blev en väldigt spontan flyttning från Bern till Stockholm, ett beslut jag i dagens läge inte ångrar. Men mina vänner saknar jag ännu!

Jag vill nu gå in på vad begreppen *hem*, *hemland* och *nationalitet* kan ha för betydelse för en ung global nomad. Definitionerna av dessa begrepp är för mig varken självklara eller enhetliga. Starkt inflytande faktorer är det sociala nätverket och var familjen befinner sig. Vår familj är geografiskt ganska utspridd med föräldrarna boende på Hawaii, en bror i New Jersey, en bror i Bern, en bror i Göteborg och slutligen mig boende i Stockholm. Detta leder till att jag ofta blir frågad var jag egentligen känner mig mest *hemma*, en fråga som är svår att besvara. Ibland kan det faktiskt kännas som om jag inte alls hade något hem.

MITT HEM SKULLE KUNNA vara antingen i Schweiz där jag har levt största delen av mitt liv, i Sverige där jag har mitt ursprung, mina släktingar och där jag för tillfället är bosatt eller i Hawaii, där mina föräldrar bor. När hela familjen återförsamlas i mina föräldrars hus i Hawaii känns det verkligen som *hemma*. Det är också väldigt trevligt att de bestämde sig för att flytta alla möbler vi hade i Schweiz till sitt nya hem. Då känner man igen sig oberoende av husets arkitektur eller geografiska läge. *Hemmet* är för mig ännu knutet till var föräldrarna befinner sig och var familjen samlas.

Hemlandet däremot, är för mig det land där jag känner mig trygg och inte som främling. I Schweiz uppträder jag som integrerad och osynlig individ. Jag vet i allmänhet hur folk tänker och hur samhället fungerar; allt känns naturligt. Osynlig är jag eftersom jag inte uppträder som utlänning. Jag har en inländsk dialekt, i motsats till en utländsk accent. Folk hör alltså att jag kommer från Bern. I Sverige hör många att jag har en accent, andra tyder det som en okänd dialekt,

” Jag känner mig som svensk, hemma är jag i Hawaii, men Schweiz är mitt hemland ”

några få tror sig höra att jag kommer från Norrköping.

Nationalitet kan naturligtvis likställas med medborgarskap. Viktigare i vardagliga sammanhang är dock den subjektiva definitionen av nationalitet, vilken enligt min uppfattning har framför allt med kultur och tradition att göra. Jag själv känner mig mest som svensk och det kommer jag sannolikt att göra livet ut. Även om jag exempelvis fick schweiziskt medborgarskap skulle jag känna mig svensk och inte schweizisk. För att sammanfatta min tillfälliga situation kan sägas att jag känner mig som svensk, hemma är jag i Hawaii, men Schweiz är mitt hemland.

EN AV DE STÖRSTA FÖRDELARNA med att bo och gå i skolan i utlandet är att bli flytande i ett nytt språk. Att lära sig ett främmande språk på ett naturligt sätt är

mycket effektivare än aktiv inlärning av glosor och grammatik på en språkkurs. *Naturligt* innebär i detta fall att en individ i vardagen kontinuerligt konfronteras med det främmande språket och lär sig genom rutin.

Språket innehåller konventioner, värderingar, historia och tro och användningen av språket återspeglar därmed mycket av kulturen. I allmänhet är språket man lär sig på en språkkurs en standard som anses vara korrekt. En global nomad däremot lär sig språket så som det verkligen används i ett visst samhälle. Eftersom jag växte upp i Schweiz fick jag lära mig två språk – svenska och tyska – gratis, det vill säga utan medveten ansträngning.

Schweiz är ett fyrspråkigt land och i skolan fick vi lära oss ett nationellt språk utöver det vi var uppvuxna med, i mitt fall var det franska. Men att verkligen använda franskan lärde jag mig genom att tala med fransktalande schweizare och fransmän. Det jag lärde mig genom verklig kommunikation avvek ofta starkt från det jag fick lära mig i skolan.

Mina föräldrars huvudsakliga motiv för att flytta till Hawaii var just att vi barn skulle få lära oss engelskan på ett naturligt sätt. Framförallt i USA träffar jag ofta folk som är imponerade över min språkkunskap, men det mesta har jag som sagt fått gratis. Det är jag mycket tacksam för.

GENOM ATT HA LEVAT I OLIKA länder har jag fått lära mig mycket om olika kulturer och om hur personer lever och fungerar ihop i ett samhälle. Jag har förstätt att kultur egentligen bara är en överenskommelse om vissa oskrivna regler för att ett samhälle ska fungera. Jag har blivit mycket mera öppen för nytt och har mer förståelse för andra kulturer. Som global nomad har jag fått en generell vidgad horisont vad gäller livet i en globaliserad värld.

Utbildning och kontakter i olika länder öppnar många dörrar. Möjligheterna för val av fortsatta studier, jobb och bostad ökar avsevärt. *Medicinsk informatik*, till exempel, hade jag inte kunnat studera i Schweiz. Genom att ha bott och gått i skolan i olika länder får man också erfarenheter som kan vara till fördel när man söker jobb. Att vid flera tillfällen ha

Fortsättning på sid 28

You see, I really live at the Scandinavian School of Brussels...

My name is Ludvig Lindberg and I live in a castle just outside of Brussels. I don't just live here; I'm attending the Swedish Upper Secondary school too (Gymnasiet). You see, I go to the Scandinavian School of Brussels. This is the only Scandinavian school in Europe that offers boarding on the school premises. And the boarding house is a castle.

The teachers here are really good at looking after each individual; they adapt their lessons to each person and they never assume everyone is the same. That shows that there is a certain amount of flexibility. We are always in a small group, which means that there is a good relationship between the students and the teachers; and this means that we learn more! What's more, all of the teachers are native speakers which raise the quality of the language lessons to a higher level.

Living and studying at SSB is going to be the best thing I have ever done! I would warmly recommend other students invest in Europe and SSB. You get an education whilst

living in an international environment, you get experiences and friends for life, and you are taken care of while learning to take responsibility. Basically: nothing to lose, everything to gain!

Ludvig Lindberg
Student and resident at the
Scandinavian School of Brussels.

At the Scandinavian School of Brussels you can take an Upper Secondary school Diploma or an International Baccalaureate Diploma. In the school grounds, 40 students live in the students' boarding house. Do you want to know more about SSB and how to apply to the school as a boarder? Go to www.ssb.bel/gueststudents or contact us direct!

Scandinavian School of Brussels

Square d'Argenteuil 5, B- 1410 Waterloo, Belgium. Tel: +32 2 357 06 70. Fax: +32 2 357 06 80

E-mail: scandinavian.school@ssb.be Website: www.ssb.be

The British International Primary School, Stockholm

*Quality teaching and learning
in a changing world*

Ages 3-11
180 students
Over 25 nationalities
Small classes
Est. 1980

Östra Valhallavägen 17, 182 68 Djursholm, Sweden
tel +46 8 755 23 75. Fax +46 8 755 26 35
E-mail borgen@britishinternationalprimaryschool.se
www.britishinternationalprimaryschool.se

Svenska Skolan i London

Entusiastiska, engagerade lärare och små undervisningsgrupper

Förskola 3-5 år Grundskola 6-15 år

Gymnasium: naturvetenskapligt och samhällsvetenskapligt program samt
möjlighet till IB-examen i samarbete med Richmond upon Thames College

Ring och besök vår skola

Grundskolan +44 (0)20 8741 1751 jdackenberg@swedishschool.org.uk

Gymnasiet +44 (0)20 8892 1492 ledin@swedishschool.org.uk
eller besök vår hemsida: www.swedishschool.org.uk

Välkommen!

SVENSKA I SVERIGE

Läs svenska i universitetsstaden Lund
Ta en sommarkurs, eller förbered svenskan
inför universitetsstudier.
Har du inte möjlighet att komma hit?
Vi erbjuder kurser på distans.
Besök vår hemsida!

 Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Lunds universitet

www.folkuniversitetet.se/isu

Fullständig Högstadiundervisning via Datorn sedan 1994

För ytterligare information
och anmälningsblanketter

www.sofiadistans.nu
mail@sofiadistans.nu

Sofia Distansundervisning

Barnängsgatan 12
116 41 Stockholm

Tel: +46-8-555 777 00
Fax: +46-8-555 777 07

Mitt liv som global nomad

>> anpassat sig till en ny situation och ha tillämpat nya kunskaper för att klara sig är en stor fördel i arbetslivet.

Det är verkligen spännande att se hur naturen, infrastrukturen och livsstilar skiljer sig i olika länder. Som turist kan man bara observera, men inte känna hur det verkligen är att bo i ett annat land. En global nomad som går i skolan i ett främmande land blir en del av samhället och måste anpassa sin livsstil.

Till en början kan det kännas svårt. Exempelvis kan det kännas jobbigt att ta sig från A till B när bussarnas verkliga tider inte stämmer överens med tidtabellerna. Man kan också bli lätt frustrerad när folk alltid kommer en timme senare än det var överenskommet. Men efter ett tag anpassar man sig till den nya livsstilen och blir själv del av den. Först då upplever man ett nytt land i sin helhet och inte bara ur turistens synvinkel.

TILL NACKDELARNA MED ATT leva som global nomad hör att inte alla välkomnar utlännningar som bosätter sig i deras land med öppna armar. Uppfattningen att utlännningar ofta startar bråk, tar jobben, förstör kulturen, utnyttjar landets resurser och på grund av språksvårigheter orsakar att utbildningstakten i skolan minskar, är inte ovanlig. Tyvärr blir det mest uppmärksammat när det just är utlännningar som orsakar problem.

Problem skapas ofta i samband med oacceptans, fördomar och diskriminering av utlännningar. Det är synd att utlänningsfientligheten ännu är så stor på många ställen. För att allt ska gå bra krävs det tvåsidig förståelse, tålmod och intresse. Jag är tacksam över att jag själv aldrig har gjort några obehagliga erfarenheter i samband med diskriminering eller utlänningsfientlighet.

Som jag nämnde ovan finns det alltid barriärer som kan göra livet svårt för en. Olika skolsystem och behörighetskrav för antagning på högskolor kan ibland göra det nästan hopplöst att få påbörja de studier man hade tänkt sig. Det är ofta höga intagningströsklar för att begränsa antalet sökande till ett program och för att kvalitetssäkra utbildningen. Det är dock väldigt svårt att få utländska betyg värderade på ett rättvist sätt. Ofta är det nästan omöjligt att få en adekvat översättning eftersom både skolsystem,

kunskapskrav och betygssystem är så olika. Därför är det bra att man i många fall har möjlighet att göra kunskapsprov, men det är också jobbigt att gång på gång behöva redovisa sina kunskaper och framför allt att hålla alla kunskaper på en hög nivå.

Att få bostadstillstånd och jobbstillstånd i utlandet kan också vara svårt och tidskrävande. Det räcker inte alltid med god vilja. När jag läste på universitetet i Hawaii, exempelvis, hade jag inte rätt att jobba. Det kändes verkligen tråkigt att inte tillhöra målgruppen för utropet "Help wanted!" som stod på diverse uthängningsskyltar. För att nämna ett ytterligare exempel måste jag här i Sverige ta körkortet en gång till eftersom det amerikanska körkortet inte kan översättas till ett svenskt.

OVAN NÄMNDE JAG ATT det är en fördel att ha många möjligheter när man ska bestämma sig för studier eller jobb. Just alla möjligheter och den oerhört stora valfriheten ökar dock även besluts svårigheten. För vissa låter det säkert absurd att jag ofta tyckte att jag helt enkelt hade för många alternativ att välja från. Det räckte inte heller med att jag bestämde mig vad jag ville studera, jag skulle också bestämma var.

I vilket land studierna skulle ske berodde framför allt på var jag ville jobba och bosätta mig i framtiden. Jag försökte att planera framtiden och resonerade hit och dit, men kom ingen vart. Tanken förekom att jag aldrig skulle ha haft dessa beslutsproblem om jag alltid hade bott på samma ställe. Då hade jag studerat där och jobbat där och säkerligen varit nöjd med det.

Eftersom jag har bott på flera ställen tänkte jag mest på vad jag skulle gå miste om genom att bestämma mig för det ena eller det andra. Alla länder jag har bott i har en underbar och mycket olika natur. Det skulle ta för mycket plats i anspråk att beskriva dess skönheter i

denna uppsats, men det hade i alla fall en inverkan på mina beslut.

Min uppfattning är att det ofta inte är möjligt eller berättigat att bedöma om ett beslut är rätt eller fel eftersom fel beslut inte existerar. Robert Frosts dikt *The Road Not Taken* påpekar att vad man än gör för val så kan man inte låta bli att fundera över vad man går miste om, vilket leder till att man även missar det man faktiskt har.

Samtidigt som man gör nya bekantskaper genom att flytta utomlands, lämnar man också ett liv bakom sig. Det är väldigt svårt att skiljas från alla goda vänner och det liv man har. Bakom sig lämnar man ett ställe där man är del av ett socialt nätverk och möjligtvis medlem i ett antal föreningar. I det nya landet känner man ingen alls, måste söka "nya" vänner och bygga upp ett nytt liv.

Under de senaste fyra åren har jag bott och studerat i tre olika länder och varje gång har det tagit tid att etablera sig. Eftersom jag har tillbringat förhållandevis kort period på varje ställe, känns det som jag har gjort ganska många, men framför allt ytliga bekantskaper. De personer som har blivit goda vänner har jag tyvärr inte så ofta möjlighet att träffa. Det tillhör nackdelarna men som helhet har jag en väldigt positiv inställning till mina bakomliggande år som global nomad.

Jag har fått se och uppleva mycket och är säker på att framtiden kommer att ta mig till flera nya länder. För tillfället är jag dock glad över att ha hittat den rätta bostaden för åtminstone ett par år framöver och kan nu fullt ut koncentrera mig på mina studier och livet här i Stockholm. ■

**I härlig miljö
i centrala Berlin
erbjuder
Svenska Skolan**

- svensk läroplan med individuellt anpassad tyskundervisning och förstärkt engelska.
- åldersintegrerat låg- och mellanstadium.
- handledning för högstadieläver i samarbete med Sofia distans.
- kompletterande svenska, från förskole- till gymnasienivå.

Kontaktperson rektor Liv Jofjell
Telefon: +49 (30) 86 49 59 30
Fax: +49 (30) 86 49 59 31
e-mail: schule@snafu.de
www.svenskaskolan-berlin.de

Götheborg lagas i Shanghai

Röda mattan rullades ut för Götheborg i Kanton.

● Ostindienfararen Götheborg ligger nu, sedan slutet av augusti, för ankar i Shanghai där fartyget underhålls och repareras inför returseglsatsen till Sverige.

Huvudmålet Kanton – Guangzhou – nådde Göteborg den 17 juli, nio- och en halv månader efter avfärden från Göteborg. En miljon åskådare och 100

miljoner tevetittare följde den sista biten av fartygets färd uppför Pärlfloden och såg kung Carl Gustaf och drottning Silvia stiga ned på kajen i Kanton.

Intresset i Kina var på topp. Under de veckor som fartyget låg i Kanton kom 70 000 betalande besökare ombord för att beskåda fartyget. Efter nästan en månad av firande, fyrverkerier och visningar

monterade besättningen på Götheborg åter ned de övre delarna av riggen för att kunna passera under broarna och kraftledningarna över Pärlfloden på väg ut mot havet igen.

Den 19 augusti var masternas överdelar åter på plats och fartyget kastade loss för seglsatsen genom det hårt trafi-

kerade Taiwansundet mot Shanghai. Dit anlände Götheborg den 29 augusti, även denna gång med representanter för det svenska kungahuset ombord. Det var kronprinsessan Victoria och prins Carl Philip som steg ombord någon timme innan Götheborg la till vid kajen i Kinas affärscentrum Shanghai.

Där väntade Shanghais borgmästare liksom hans motsvarighet i staden Göteborg, det vill säga kommunstyrelsens ordförande Göran Johansson. Sedan vidtog välkomstfest med opera, sång, bankett och fyrverkerier. Mediernas bevakning var minst lika intensiv som i Kanton.

På återfärden, som är planerad till november, står tilläggningar i Indien och flera Medelhavshamnar på programmet. Förutsättningen är dock att finansieringen kan ordnas. I skrivande stund saknas omkring 20 miljoner i skeppskassan. ■

Lundsbergs skola erbjuder undervisning från årskurs 7 fram till studentexamen. Gymnasiet innehåller två program; det Naturvetenskapliga och det Samhällsvetenskapliga, med inriktningarna ekonomi, språk, samhälle och kultur.

Utmärkande för vår skola är den unika studiemiljön med små grupper och tät lärarkontakt. I en vacker och naturnära omgivning, präglad av trygghet och samhörighet, bedriver vi internatskoleverksamhet med levande traditioner och blicken fäst mot framtiden.

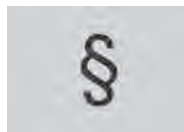
Välkommen till Lundsbergs skola – en totalupplevelse i en miljö som skiljer sig från den traditionella skolvärldens.

Lundsbergs
RIKSINTERNAT
skola

Telefon: +46 (0)550-74 05 00

www.lundsbergsskola.se

Gift? Skild? Sambo?

- Skapa trygghet för hela familjen!
Vi hjälper dig med alla frågor inom familjejuridik.

**Testamenten kan komma bort
- men inte hos oss!**

Nyhet! Vi förvarar ditt testamente.
- Så du vet att det kommer fram!

Familjens jurist

www.familjensjurist.se · 020-97 00 97

10:e uppdaterade upplagan av Bosättning utomlands

**Ny
Uppdaterad
upplaga!
(Febr. 2006 Sellin)**

Författaren Kerstin Gustafsson har under många år varit ansvarig för Föreningen Svenskar i Världens rådgivning till in- och utflyttare. Hon är också grundare av och chef för företaget UtlandsBosättning AB.

Den nya upplagan är uppdaterad på alla områden. I boken finns även en praktisk checklista och alla viktiga adresser inför utlandsflytten.

Ja, tack var god skicka:

.....ex av Bosättning utomlands

.....ex av Återflyttning till Sverige

Är medlem och betalar 275:-/st

Är inte medlem och betalar 325:-/st

Exkl.porto och exp.avg.

Namn.....

Företag.....

Adress.....

Postnr.....Ort.....

Beställningen kan även skickas via fax 08-660 52 64
eller via post svenskar.i.varlden@sviv.se

Plats för
porto

**Svenskar i Världen
Box 5501
114 85 Stockholm**

CECILIA GUNNE

Skatteproblem för pensionär i Spanien

● Svenska pensionärer som är bosatta i Spanien har problem med den svenska skatten. För vissa pensioner tas först ut svensk skatt på den svenska pensionen. Om och när man sedan kan visa att man betalat spansk skatt på pensionen får man tillbaka den svenska skatten helt eller delvis.

Privat tjänstepension från privat tjänst i Sverige beskattas endast i Spanien. Där får alltså inte Sverige ta ut någon skatt alls.

Utbetalning på svensk privat pensionsförsäkring får både Sverige och Spanien beskatta. Detsamma gäller för svensk allmän pension – den får också beskattas i både Sverige och Spanien. Dessa bestämmelser gäller bara dem som är svenska medborgare.

Tjänstepension privat anställning

Tjänstepensioner som härrör från privat tjänst i Sverige beskattas *endast i Spanien*. För att den svenska utbetalaren ska slippa innehålla skatt behöver du ett SINK-beslut från svenska Skatteverket. Ansökan kan laddas ned från Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se. Gå till sökord, klicka på S, och klicka på SINK (särskild inkomstskatt för utlandsbosatta) och skriv ut. Fyll i blanketten (SKV 4350) och skicka den till Skatteverkets kontor i det län där utbetalaren finns. Det SINK-beslut som du får så småningom ska innehålla besked om att utbetalaren (arbetsgivaren eller försäkringsbolaget) inte ska innehålla SINK (eller någon annan skatt) när pensionen betalas ut.

Tjänstepension offentlig anställning

Tjänstepensioner som härrör från offentlig tjänst i Sverige beskattas *endast i Sverige* om mottagaren i Spanien *inte är spansk medborgare*. För att den svenska utbetalaren ska innehålla rätt skatt behövs ett SINK-beslut från svenska Skatteverket som du ger till utbetalaren.

Tjänstepension från offentlig anställning i Sverige som betalas till den som är *spansk medborgare* och bosatt i Spanien beskattas däremot *endast i Spanien*. Då behövs ett SINK-beslut som säger att utbetalaren inte ska dra någon skatt i Sverige.

Privat pensionsförsäkring

När det så gäller utbetalning på svensk pensionsförsäkring – som

ju utgår utan anknytning till anställning – har *både Sverige och Spanien* rätt att ta ut skatt om du är *svensk medborgare*. Även här måste du ansöka om SINK men begära att svensk SINK-skatt dras vid utbetalningen från Sverige. Sedan ska du deklarerera pensionen i Spanien och när du betalat den spanska skatten och har bevis på detta kan du ansöka om att den svenska SINK-skatten helt eller delvis ska betalas tillbaka. Om du *inte är svensk medborgare* får *endast Spanien* beskatta sådan svensk pensionsförsäkring.

Utbetalningar från svenska socialförsäkringssystemet

Allmän pension från det svenska socialförsäkringssystemet kan bestå av inkomstpension, tilläggspension och premiepension samt tilläggspension för personer födda 1938-1953. Sådan allmän pension får också beskattas *både i Sverige och i Spanien* om du är svensk medborgare.

På samma sätt som vid privat pensionsförsäkring måste du efteråt ansöka om att den svenska skatten ska återbetalas genom att visa att du har betalat spansk skatt. Även i dessa fall måste du lämna in en SINK-ansökan där det fastställs att det ska dras svensk SINK-skatt vid utbetalningen från Försäkringskassan.

När du väl har fått ett SINK-beslut för pensionsutbetalningar brukar det förlängas automatiskt så man inte måste ansöka på nytt varje år. Om du *inte är svensk medborgare* får *endast Spanien* ta ut skatt på svensk allmän pension.

VILKET LAND FÅR BESKATTA SVENSK PENSION?

Privat tjänstepension	bara Spanien
Tjänstepension offentlig tjänst	bara Sverige om ej spansk medborgare
Tjänstepension offentlig tjänst	bara Spanien om spansk medborgare
Privat pensionsförsäkring	både Sverige och Spanien om svensk medborgare
Privat pensionsförsäkring	bara Spanien om ej svensk medborgare
Allmän pension	både Sverige och Spanien om svensk medborgare
Allmän pension	bara Spanien om ej svensk medborgare

Cecilia Gunne är skattejurist på Burenstam & Partners AB, Stockholm cecilia.gunne@burenstam.se • www.burenstam.se

Internationell arvsrätt

Advokat Ulf Bergquist

Rekommenderad i internationella arvs- och bodelningsmål av UD och ambassader.

Ofra förordnad som boutredningsman av Stockholms tingsrätt i dödsbon med internationell anknytning.

Författare till lagkommentaren till den internationella arvslagen och den internationella bodelningslagen.

Föreläsare på universitets- och juristkurser i ämnet internationell arvs- och bodelningsrätt.

Språk: engelska och tyska.

Bergquist Advokatbyrå AB
Tel 08-652 78 00
E-mail: info@advokatbergquist.se
www.advokatbergquist.se

Q U A L I T Y
ALFA MOVING

Specialist på
INTERNATIONELLA FLYTTNINGAR

STOCKHOLM
+46 8-534 711 30

GÖTEBORG
+46 31-80 75 80

MALMÖ
+46 40-39 43 50

JÖNKÖPING
+46 36-31 26 60

www.alfamoving.se, e-post: info@alfamoving.se

Välkommen hem!

Svenska kyrkan i utlandet
www.svenskakyrkan.se/skut

INTERNATIONAL BACCALAURATE

på
Hvitfeldtska gymnasiet i Göteborg

Hvitfeldtska gymnasiet i Göteborg erbjuder samtliga årskurser av det treåriga internationella gymnasie-programmet, som leder fram till internationell studentexamen – International Baccalaurate.

IB är en internationellt erkänd utbildning och ger tillträde till universitet och högskolor i ca 100 länder.

Undervisningen sker på engelska. Hvitfeldtska gymnasiet är en traditionsrik skola i Göteborg, centralt belägen och med ett brett urval studievägar inom den svenska gymnasieskolan.

Närmare upplysningar lämnas av:
Rektor Agneta Santesson eller
Maria Nicolai, IB coordinator.

Telefon: 031-3670 623/694
Fax: 031-3670 602

Adress: Hvitfeldtska gymnasiet
Rektorsgatan 2
SE-411 33 Göteborg
agneta.santesson@educ.goteborg.se

Besök gärna vår hemsida:
www.hvitfeldt.educ.goteborg.se

GUDRUN TORSTENDAHL

Personuppgiftslagen förändras

Från 2007 förändras Personuppgiftslagen. Den blir inriktad på att förhindra missbruk av personuppgifter från att tidigare att i detalj ha reglerat hante- ringen av personuppgifter.

Personuppgiftslagen, PuL, innehåller regler som ska skydda människor mot integritetskränkningar vid behandling av personuppgifter. Reglerna gäller både för verksamhet som bedrivs av myndigheter och av enskilda med undantag för verksamhet där en person använder uppgifterna helt privat.

All information som direkt eller indirekt kan hänföras till en nu levande fysisk person räknas enligt PuL som personuppgifter. Även foten på individer som behandlas i dator kan vara personuppgifter. Indirekta uppgifter kan vara sådant som anställningsnummer, kundnummer, eller bilnummer. För publicering av uppgifter på Internet gäller särskilda bestämmelser som ofta förutsätter samtycke från de registrerade personerna.

Med behandling av personuppgifter menas allt man gör med dessa, vare sig det sker med en dators hjälp eller på annat sätt. Exempel på behandling av personuppgifter är att samla in, registrera, lagra och bearbeta. Även manuell behandling av personuppgifter (manuellt register) omfattas av lagen om uppgifterna är sorterade enligt något slags system som gör det möjligt att söka bland uppgifterna.

Men nu förändras PuL. Från och med 2007 inriktas lagen mer på att förhindra integritetskränkande missbruk av personuppgifter än att, som hittills, i detalj reglera personuppgiftshanteringen. Till exempel ska den som använder personuppgifter i löpande text i ordbehandlingsdokument, i e-post eller på Internet, inte längre behöva tillämpa alla hanteringsreg-

ler som är knutna till lagen. Behandling i sådant material blir tillåten utan andra restriktioner än att någons personliga integritet inte får kränkas. Överträdelser av lagen blir straffbara endast om de begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

I Sverige är det Datainspektionen som är tillsynsmyndighet för PuL. På hemsidan www.datainspektionen.se kan man läsa mer om PuL, till exempel vad som gäller i fråga om personuppgifter och Internet, när man kan behöva inhämta samtycke från någon, vad som anses vara harmlösa uppgifter att publicera och vad som gäller vid publicering av personuppgifter för journalistiska ändamål. Där finns också en information kallad Personregistrering i Sverige.

Som individ har man rätt att få veta om en myndighet, ett företag eller en organisation databehandlar uppgifter om en själv och vad som i så fall finns registrerat. En vanlig svensk finns i dag med i ett hundratal register och databaser. Man kan begära att felaktiga uppgifter rättas eller raderas. En begäran måste ske skriftligen (fax och e-post godtas normalt inte). Ett utdrag per år är kostnadsfritt. Man har rätt att få veta varifrån uppgifterna kommer, ändamålet med behandlingen och till vem eller vilka uppgifterna lämnas ut. Uppgifter som inte behövs längre för ändamålet ska gallras bort. Man ska till exempel strykas ur ett kundregister när man inte längre är kund.

Här följer exempel på några myndigheter och ärenden som deras register omfattar. På www.sverigedirekt.se finns aktuella uppgifter om post- och e-postadresser.

Arbetsmarknadsstyrelsen, www.ams.se: arbetssökande och arbetsgivare

Centrala studiestödsnämnden, www.csn.se: studiestöd

Försäkringskassorna, www.fk.se: sjukpenning, barnbidrag, bostadsbidrag, pensioner m m (registren förs gemensamt med riksförsäkringsverket, www.rfv.se)

Kriminalvårdsstyrelsen, www.kvv.se:

personer som dömts till fängelse, skyddstillsyn eller samhällstjänst.

Kronofogdemyndigheter, www.skatteverket.se/kronofogden: betalningsförelägganden, handräckning, indrivning, tillsyn i konkurser.

Landsting/regioner, www.lf.se: sjukvård, hälsokontroller, folk tandvård, mödravård, befolkningsregister m m

Lantmäteriet, www.lantmateriet.se: fastighetsregister

Länsstyrelserna: www.lst.se: väktarregister och älgjaksregister m m

Pliktverket, www.pliktverket.se: totalförsvarspiktiga mellan 17 och 70 år (resultat från mönstring samt uppgifter om tjänstgöring och krigsplacering)

Premiepensionsmyndigheten, www.ppm.nu: fondval och tillgodohavande för personer som omfattas av premiepensionssystemet

Rikspolisstyrelsen, www.polisen.se: domar, strafförelägganden, brottsanmälningar, ordningsbot, pass, vapen m m

Skatteverket, www.skatteverket.se: beskattning, folkbokföring

Socialstyrelsen, www.sos.se: cancerregister (från 1958), medicinskt födelserregister från 1973, patientregister (kroppssjukvård från 1964, psykiatrisk vård från 1973 och vissa läkarbesök i öppenvård från 1997)

Spar (Statens Person- och adressregisternämnd): innehåller uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Myndigheter och företag får använda Spar för att aktualisera, komplettera och kontrollera personuppgifter och för att ta ut uppgifter om namn och adress för direktreklam, opinionsbildning, samhällsinformation eller liknande.

Statens pensionsverk, www.spv.se: statliga tjänstepensioner och statens tjänstegruppplivförsäkring.

Verket för högskoleservice, www.vhs.se: sökande till högskoleutbildning (samordnad antagning)

Vägverket, trafikregistret, www.vv.se: körkortsinnehavare, fordon, felparkeringsavgifter och yrkestrafik

Du tjänar på att vara medlem. Svenskar i Världen erbjuder sina medlemmar en rad förmåner. Redan första gången du utnyttjar en av dem kan du ha sparat in avgiften till föreningen.

BEGRAVNING

Vita Arkivet är ett rådgivande dokument från Fonus framtaget för att du ska kunna underlätta för dina anhöriga. Du anger hur du vill ha din begravning utformad och skriver en förteckning över dina försäkringar, bankkonton, värdepapper etc. Vi förvarar ditt Vita Arkiv helt utan kostnad. För mer information: www.fonus.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-87 00 87

BILUTHYRNING

Avis Biluthyrning ger 10-30% rabatt. Du måste uppge ditt medlemsnr och en kod. Kontakta kansliet eller Avis, Albygatan 109 B, SE-171 54 Solna. Tel från utlandet: +46 31 725 67 11
Tel i Sverige: 0770-82 00 82. Kontaktperson: Fredrik Adén, tel: +46 8 546 333 46. E-post: reservation-office@avis.se

BÖCKER

Bosättning Utomlands och Återflyttning till Sverige, medlemspris SEK 275 (icke medlemmar SEK 325). Porto & exp. kostn. tillkommer. Beställ dem via vår hemsida eller genom att kontakta kansliet. Du kan betala böckerna med check utställd på svensk eller utländsk bank (ej s k EURO-check), genom att sätta in pengarna på vårt pg nr 504 -1, bankgiro nr 732-0542 (ange i bägge fallen Svenskar i Världen som betalningsmottagare) eller betala med kreditkort (ej American Express eller Diners – glöm inte att ange giltighetsdatum).
Medföljande vid utlandstjänst av Björn Ström och Kerstin Gustafsson. Medlemspris SEK 190.
Akademibokhandeln, Fältöversten, Karlaplan, Stockholm. 10% på alla bokinköp. Tel: +46 8 661 24 16, fax: +46 8 663 98 30. Du kan också köpa böcker via Akademibokhandelns webbplats, www.akademibokhandeln.se/sviv
Du loggar in med vårt lösenord.

Ekerlids Förlag, 30% på litteratur med affärs- och samhällsinriktning. Tel: +46 8 736 31 61, fax +46 8 411 70 19, e-post: info@ekerlids.com webbplats: www.ekerlids.se
Kontentans Bokförlag AB erbjuder rabatt på sammanfattningar av böcker rörande företagsledning, organisationsutveckling, marknadsföring och personlig utveckling. Du loggar in via vår hemsida.

FLYTTNING

Kungsholms Express, 5% på alla internationella flyttar. Tel: +46 8 531 949 00, fax: +46 8 531 713 90, Kontaktperson: Ulrika Olofsson. E-post: sales@kungsholms.se Webbplats: www.kungsholms.se

FÖRSÄKRINGAR

Försäkringar för medlemmar i SVIV. I samarbete med Fonus och Folksam finns en särskilt utformad Trygghetsförsäkring för dig som bor utomlands. Den täcker kostnader som uppkommer i samband med dödsfall. Fonus hjälper dig även att finna "glömda" försäkringspengar via Fonus Försäkringsbevakning. För mer information: www.fonus.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-87 00 87

HOTELL

Hotel Diplomat, Strandvägen 7C, Box 14059, 104 40 Stockholm. Hotellweekend Privat: 20% rabatt på weekendpris. Erbjudandet gäller under febr-april, juli samt december. Vidare erbjuder Hotel Diplomat året runt: Hotellrum Business: 10% rabatt på enkelrum, 15% rabatt på dubbelrum, deluxerum och sviter. Uppge "Svenskar i världen helg" och ditt/ert medlemsnummer.
Tel: +46 8 459 68 00
Fax: +46 8 459 68 20

E-post: reservation.sto@diplomahotel.com Webbplats: www.diplomahotel.com
Hotel Suecia, Marqués Casa Riera 4, E-28014 Madrid
tel: +34(9)1 531 69 00, fax: +34 (9) 1 521 71 41 E-post: bookings@hotelsuecia.com
kontaktperson: Monica Garcia. 10% rabatt
Gasthof LINDE, Bern
CH-3066 Stettlen (Bern)
tel: +41 (0) 31 931 85 86
fax: +41 (0) 31 931 55 03
E-post: info@linde-stettlen.ch
Webbplats: www.linde-stettlen.ch
Kontaktperson: Christoph Meierhofer. 10% rabatt
Hotel Esplanade, Strandvägen 7 A, SE-114 56 Stockholm
tel: +46 8 663 07 40, fax: +46 8 662 59 92. E-post: hotel@hotelesplanade.se Webbplats: www.hotelesplanade.se
Kontaktperson: Maria Sand. 10% rabatt.

JURIDIK & RÅDGIVNING

Familjens jurist – Nordens största familjejuridiska byrå – ger dig 300 SEK rabatt vid beställning av testamente. Övriga tjänster t ex. samboavtal, generationsskiftesplanering, äktenskapsförord, bodelning och bouppteckning. Gratis rådgivning via Internet: www.familjensjurist.se
Tel: +46-8 709 83 00 alt inom Sverige tel 020-97 00 97
Advokatfirman Abersten HB, arbetar särskilt med internationell privaträtt inkl. internationell arvskatt och boutredningar. Besöksadress: Strandvägen 47, 114 56 Stlm. Kontaktperson: Fredric Renström, tel:+46-8 661 48 28, e-post: fredric.renstrom@abersten.com.
UtlandsBosättning AB, 10% på praktisk, juridisk och ekonomisk rådgivning. Kontakta Kerstin Gustafsson (se under Frågor & Svar i varje nr av tidningen).

PRENUMERATIONER MM

Dagens Nyheter 25% på nyprenumeration. Kontaktperson: Elsie Chruzander, tel: +46 8 738 17 25
Svenska Dagbladet 25% på nyprenumeration Kontaktperson: Annika Olofsson, tel: +46 8 657 48 82, e-post: backoffice.osd@svd.se
Veckans Affärer 20% på helårsprenumeration. Kontakta Elisabeth Trotzig tel: +46 8 736 52 00
Handelsflottans Kultur- och Fritidsråd, HKF 5% rabatt på TV-service, videokassetter med svenska TV-program. Kontaktperson: Ann Nordström, tel: +46 8 615 88 00 e-post: hkf@seatime.se

SOMMARKURSER

Grennaskolan Riksinternat AB Kontaktperson: Carin Boman, Borgmästargården, SE-563 22 Gränna, tel: +46 390 561 50, fax: +46 390 561 51. E-post: kansli@grennaskolan.se Webbplats: www.grennaskolan.se

TELEFONI TILL SVERIGE

Affinity Telecom AB, 20-70% rabatt på telefonsamtal till Sverige från över 200 länder. Som medlem kan du välja 5 länder med ytterligare 5% rabatt. Tel: +46 152 10060 (dygnet runt). E-post: info@ringsverige.com Webbplats: www.ringsverige.com

ÖVRIGT

Ceran – språkutbildning 16, Avenue du Château BE-4900 SPA, Belgien, tel: +32 (0) 87 77 41 64, fax: +32 (0) 87 77 36 29 Kontakta Ann Elisabeth Neve. 10% rabatt.

Perfekt kontroll över risken Optimal potentiell avkastning

Att lyckas som placerare handlar om att hitta balansen mellan önskad avkastning och acceptabel risk. Den återkommande frågan är alltså: hur stor risk måste jag ta för att få den avkastning jag tänkt mig?

Föreställ dig en placeringsportfölj där risken och avkastningen kan kvantifieras med 95 procents sannolikhet. Hos Nordea Bank S.A. är detta faktiskt möjligt. Vårt allokeringskoncept,

som kan anpassas till just dina behov, talar inte bara om vilken avkastning du kan räkna med, utan hjälper dig också förstå hur stor risk som krävs för att uppnå den.

Du kan också välja att komplettera din personliga portfölj med en eller flera av våra prisbelönta Nordea 1, SICAV-fonder. Läs om fondernas utveckling och utmärkelser på www.nordea.lu.

Making it possible

Nordea Bank S.A. är en del av Nordea, den ledande finansiella koncernen i Norden och Baltikum. Koncernen har 11 miljoner kunder och 29 000 anställda. Som den ledande nordiska banken med europeisk verksamhet i Luxemburg och Schweiz, fokuserar Nordea Bank S.A. på internationell förmögenhetsförvaltning, fonddistribution och fondförvaltning. Våra 360 anställda arbetar för ett brett spektrum av internationella kunder i mer än 125 länder.

Nordea

Private Banking

En del nämnda tjänster och produkter kan i vissa fall, beroende på lokala regler, inte vara tillgängliga för individer bosatta i specifika länder. De nämnda delfonderna är en del av Nordea 1, SICAV, ett kollektivt investimentsföretag bildat och etablerat i enlighet med lagstiftningen i Storherzogdömet Luxemburg. Investeringar i Nordea 1, SICAV, bör endast göras enligt gällande prospekt samt aktuella års- och halvårsredovisningar, vilka kan erhållas utan kostnad från Nordea Investment Funds S.A., 672, rue de Neudorf, PO Box 782, L-2017 Luxembourg, eller från våra distributörer. En transaktion som medför valutaväxling kan, beroende på fluktuation i växelkurser, påverka värdet på en investering. En investering i "Emerging Markets" medför en högre risk. Publicerad av Nordea Bank S.A. Luxembourg: Tel. +352 43 88 77 77 www.nordea.lu, Zürich: Tel. +41 44 421 42 42 www.nordea.ch.

POSTTIDNING B

Vid definitiv avflyttning
och eftersändning har upphört att
gälla var god returnera tidningen:
Föreningen Svenskar i Världen
Box 5501, SE-114 85 Stockholm
Sweden

Personality, willpower, single-mindedness.

What makes a bank your private bank?

Bank Leu has been setting itself the most exacting standards for 250 years, with the sole objective of exceeding your high expectations. Bank Leu, Bahnhofstrasse 32, CH-8001 Zurich, Switzerland, www.leu.com

Martina Sundell (Swedish speaking), direct telephone +41 44 219 29 25, e-mail martina.sundell@leu.com

Welcome to Private Banking.

Bank Leu
since 1755

